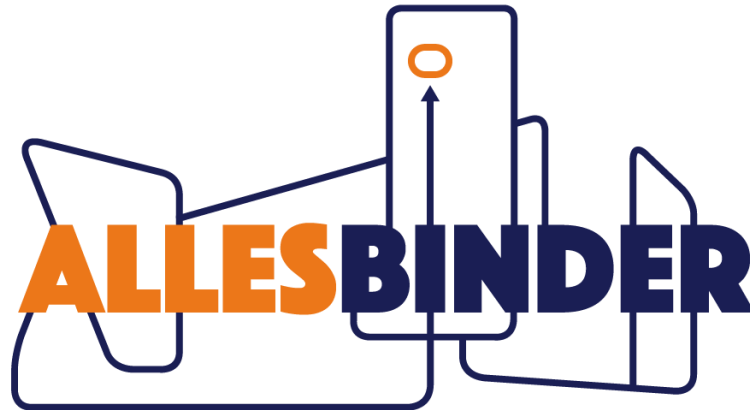

Onderzoeksrapport

Verkennd onderzoek naar de verbinding tussen jongeren en ondernemers van het
Honigcomplex in opdracht van Allesbinder

Dit onderzoek is verricht ten behoeve van het studieonderdeel “Onderzoek & Innovatie” van de opleiding Pedagogiek en in opdracht van professionele leergemeenschap Allesbinder.

Plaats van uitgave: Nijmegen

Kelly Wijkamp & Özlem Bebek

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Mei, 2016

Voorwoord

Dit onderzoek is tot stand gekomen naar aanleiding van een behoefte tot verbinding, die de organisatie Allesbinder proefde bij ondernemers van het Honigcomplex te Nijmegen en de buurtbewoners die in de straten dicht aan het Honigcomplex wonen. Het onderzoeksrapport is geschreven door Özlem Bebek en Kelly Wijkamp als product van de beroepstaak Onderzoek en Innovatie, in de afstudeerfase van de opleiding Pedagogiek aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen te Nijmegen.

Wij willen allereerst onze begeleidend docent Bea Jonker bedanken voor de fijne lessen en de prettige manier van feedback geven op ons onderzoeksrapport. Ook bedanken wij onze opdrachtgever en praktijkbegeleider vanuit de organisatie Allesbinder, Liselotte de Bruijn voor alle feedback- momenten en het meedenken met ons tijdens het proces van ons onderzoek. Ook alle andere stagiaires en werknemers van Allesbinder die met ons mee hebben gedacht en ons steun hebben gegeven in de afgelopen vier maanden willen wij bedanken daarvoor, in het bijzonder Lianne van Kuppevelt voor het interview dat zij met ons heeft gedaan ten behoeve van het onderzoek. Jullie hebben met zijn allen gezorgd voor een prettige werkomgeving voor ons bij Allesbinder.

Ons onderzoek was geen succes geweest zonder de bijdrage van de bewoners, jongeren en opvoeders van de Lijnbaanstraat, Dijkstraat en Marsstraat te Nijmegen die met ons hun verhaal hebben willen delen. Wij zijn hen zeer dankbaar voor hun openheid en vertrouwen in ons. Daarnaast gaat onze dank ook uit naar de ondernemers die zich op het Honigcomplex hebben gevestigd die ons te woord wilden staan en positief waren over ons onderzoek. Als laatste bedanken wij de jongerenwerkers van welzijnsorganisatie Tandem en de wijkagenten van de wijk Oud-West voor het meewerken aan ons onderzoek.

Mede dankzij al deze mensen hebben wij ons onderzoek op een prettige manier kunnen uitvoeren en is dit onderzoeksrapport tot stand gekomen.

Kelly Wijkamp & Özlem Bebek, Nijmegen, 30 mei 2016.

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
Hoofdstuk 1 Inleiding	6
Hoofdstuk 2 Vraaganalyse	7
Analyse van de vraag in de praktijk	7
5x W+H	8
Analyse van de vraag in de literatuur	10
Externe factoren die van invloed zijn op de vraag	21
Conclusie literatuurstudie	23
Vraagstelling	23
Hoofdstuk 3 Methoden van onderzoek	25
De onderzoeksbenadering	25
Participanten	26
Populatie/steekproef	26
Respons	27
Procedure van het onderzoek	27
Meetinstrumenten	28
Analyse	29
Validiteit en betrouwbaarheid	29
Hoofdstuk 4 Resultaten	30
Hoofdstuk 5 Conclusie en discussie	33
Antwoord onderzoeksvraag en deelvragen	33
Verbinding literatuur	35
Discussie	36
Suggesties vervolgonderzoek	37
Aanbevelingen	37
Literatuurlijst	38
Bijlagen	41
Bijlage 1: Onderzoeksozet	41

Bijlage 2: Interviewguide jongeren	43
Bijlage 3: Vraaggesprek opvoeders	48
Bijlage 4: Vraaggesprek ondernemers	48
Bijlage 5: Interviewguide professional Allesbinder	49
Bijlage 6: Interviewguide professional Tandem	53
Bijlage 7: Tijdsplanning	57

Samenvatting

Allesbinder is een organisatie van de HAN die gevestigd is in de wijk Oud-West in Nijmegen. Deze organisatie leidt sociale professionals op om problemen aan te pakken die spelen in de participatiesamenleving. Na de sluiting van de Honigfabriek is de Honig een culturele hotspot geworden met de creatieve ondernemingen die zich gevestigd hebben in het Honigcomplex. De jongeren in de leeftijd van 12 tot 16 jaar die in de buurt van de Honig wonen, worden niet betrokken door ondernemers bij het Honigcomplex. De vraag die is ontstaan in de praktijk is hoe deze jongeren op een positieve manier betrokken kunnen worden, zodat de jongeren en ondernemers van elkaar kunnen profiteren.

Het doel van dit onderzoek is om kennis en inzicht te verwerven over de behoeften van jongeren in de leeftijd tussen 12 en 16 jaar en ondernemers op het Honigcomplex ten opzichte van het verbinden met elkaar, zodat zij van elkaar kunnen profiteren. Hiervoor is de volgende onderzoeksvraag geformuleerd: “Hoe kunnen de jongeren in de leeftijdscategorie van 12 tot 16 jaar uit de straten die zich direct aan het complex bevinden en de ondernemers van het Honigcomplex zich met elkaar verbinden, zodat ze van elkaar kunnen profiteren?”

Om een antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag is kwalitatief onderzoek gedaan. De ondernemers van het Honigcomplex, de jongeren en opvoeders in de buurt van de Honig, sociale professional van Allesbinder en Tandem hebben deelgenomen aan dit onderzoek. Uit het onderzoek is gebleken dat zowel jongeren, opvoeders als ondernemers open staan voor het realiseren van een fysieke plek op het Honigcomplex. Om een verbinding tussen de jongeren en ondernemers tot stand te laten komen, kunnen de jongeren klusjes en taken doen voor de ondernemers, in ruil voor een fysieke plek op de Honig. In een vervolgonderzoek is het mogelijk om de haalbaarheid en realiseerbaarheid van een fysieke plek op lange termijn te onderzoeken. Hiervoor kan een tevredenheidsonderzoek plaatsvinden tussen ondernemers van het Honigcomplex en de buurtbewoners.

Er is aanbevolen om de jongeren in gesprek te laten gaan met de beheerder van het Honigcomplex over de invulling van de fysieke plek om zo de verbinding tussen de jongeren en het Honigcomplex te stimuleren.

Hoofdstuk 1: Inleiding

Dit onderzoeksrapport is geschreven door Özlem Bebek en Kelly Wijkamp in opdracht van Allesbinder, een professionele leergemeenschap opgezet door docenten van de HAN (opleiding CMV), die burgers en ondernemers in de wijk Nijmegen Oud-West en op het aangrenzende Honigcomplex, een culturele hotspot in de oude Honigfabriek, met elkaar wil verbinden. De aanleiding voor het starten van een onderzoek was het signaal dat Allesbinder heeft opgevangen onder ondernemers die zich gevestigd hebben op het Honigcomplex te Nijmegen. Dit signaal betreft overlast veroorzaakt door jongeren, waarschijnlijk uit de naastgelegen wijk Waterkwartier in de leeftijdscategorie van ongeveer 12 tot 16 jaar oud op het Honigcomplex. Doel van dit onderzoek was in eerste instantie gericht op het verminderen van de overlast veroorzaakt door de jongeren, door middel van het betrekken van de jongeren bij het Honigcomplex.

Uit het vooronderzoek dat is uitgevoerd door de onderzoekers om de vraag vanuit de ondernemers te verhelderen, is gebleken dat het opgevangen signaal niet juist was. Na gesprekken met verschillende ondernemers en de jongerencoördinator van Tandem Nijmegen Oud-West bleek er van echte overlast geen sprake te zijn. Wel gaven de ondernemers, jongerencoördinator van Tandem, professionals van Allesbinder en ook de wijkagent aan dat een aantal jongeren uit het Waterkwartier met enige regelmaat rondhangen rondom het voormalige fabrieksterrein. De behoefte van de betreffende ondernemers is zoals gebleken dus niet 'het verminderen van de overlast rondom het complex'. Ook is door medewerkers van Allesbinder opgevangen dat jongeren uit de wijk wel behoefte hebben om iets te doen op of rondom het Honigcomplex. De focus van dit onderzoek ligt daarom op het betrekken van jongeren uit de aangrenzende buurt bij het Honigcomplex.

De organisatie

Allesbinder is een organisatie van de HAN die sociale professionals opleidt om problemen aan te pakken die spelen in de participatiesamenleving. Dit vindt plaats in de wijk Nijmegen Oud-West.

Allesbinder probeert samenwerking te stimuleren met het doel ontwikkelde oplossingen breder in te zetten. Allesbinder peilt samenwerkingskansen bij andere educatieve en welzijnsinstellingen, (sociale) ondernemingen, gemeente en provincie, en betreft (aankomende) zorgprofessionals, journalisten, webspecialisten, bedrijfskundigen en wie maar nodig zijn om de samenwerking te bereiken.

Allesbinder is een leerwerkplaats voor jonge sociale professionals waar succesvolle initiatieven worden voortgezet door steeds opnieuw stagiaires en afstuderende studenten te betrekken. Hierdoor kan de kwaliteit van projecten en maatschappelijke taken groeien met de ervaring die wordt opgedaan.

Allesbinder zit gevestigd in het Honigcomplex en in een voormalige meubel- outlet, midden in de wijk. Te midden van creatieve en maatschappelijk betrokken ondernemers realiseert Allesbinder een 'proeftuin' voor studenten en stagiaires. In het Honigcomplex kunnen ondernemers en HAN van elkaar leren. Deze informatie is verkregen uit het inwerkboek stage Allesbinder (Persoonlijke mededeling, z.d.).

Hoofdstuk 2: Vraaganalyse

Het onderzoek dat is uitgevoerd is een verkennend onderzoek, gericht op de verbinding van jongeren en ondernemers op en rondom het Honigcomplex. In dit hoofdstuk is een analyse gemaakt van de onderzoeksvraag en zal worden beschreven hoe de vraag er in de praktijk uit ziet. Om de vraag te kunnen beschrijven is er gebruik gemaakt van gesprekken met een aantal ondernemers dat zich gevestigd heeft op het Honigcomplex, de coördinator jongerenwerker van Tandem Nijmegen Oud-West en is er mail- en telefonisch contact geweest met de wijkagenten van de wijk Oud-West. Ook is er met de opdrachtgever vanuit Allesbinder gesproken. Zij hebben in deze gesprekken aan kunnen geven hoe de vraag er volgens hen uit ziet en waar volgens hen de belangrijkste knelpunten liggen. Om tot een definitieve beschrijving van de vraag in de praktijk te komen is er gebruik gemaakt van het 5x W+H- model. Hiermee wordt beschreven wie, wat, waar, wanneer, waarom en hoe de vraag zich voordoet (Migchelbrink, 2009).

Analyse van de vraag in de praktijk

Doelstelling van de organisatie

Allesbinder heeft als missie: “Het uitvoeren van projecten waardoor kansen en mogelijkheden worden gecreëerd door bewoners en ondernemers van het Honigcomplex. Daarbij dragen we zorg voor het bevorderen van de sociale cohesie” (Persoonlijke mededeling, z.d.).

Daarbij heeft Allesbinder op het Honigcomplex als visie de studenten in contact te brengen met de praktijk. De studenten worden hierdoor meer verantwoordelijk voor hun eigen leerproces. Allesbinder vindt het belangrijk om een vertrouwde leeromgeving te bieden voor de studenten om het leereffect te vergroten. “Ze staan te midden van een afspiegeling van hun toekomstig werkteerrein, met hun voeten in de aandachtswijk en tussen de ondernemers uit het

Honigcomplex. De studenten zijn hierdoor meer betrokken en eerder geneigd meer verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leerproces. Doordat de projecten van Allesbinder inspelen op de vraag van de wijk en deze worden gecontinueerd, dragen we bij aan het op peil houden van de leefbaarheid in de wijk” (Persoonlijke mededeling, z.d.).

Bestaande projecten

Een van de ondernemingen die op het Honigcomplex gevestigd zit, Riverland Healthcentre, heeft al eigen initiatief genomen om jongeren uit de buurt te betrekken. Eén keer per week geeft een kickbokstrainer van Riverland Healthcentre gratis kickbokslessen aan jongeren tussen de 12 en 21 jaar oud die uit de wijk het Waterkwartier/Biezen komen.

Ook hebben twee stagiaires van Allesbinder vorig jaar zomer een speurtocht georganiseerd voor kinderen van groep 7/8 van de basisschool in de Biezen, basisschool Aquamarijn. Dit met als doelstelling de kinderen kennis te laten maken met de Honig en kattenkwaad rondom de Honig te verminderen. Aan het einde van de speurtocht hebben ze een certificaat van echte Honig Experts gekregen. De kinderen vonden de speurtocht leuk, maar ook wat te moeilijk. De doelstelling van de stagiaires is niet behaald: omdat kinderen het moeilijk vonden hebben ze geen of weinig informatie over de ondernemers meegekregen. Er is geen vervolg meer gekomen op de speurtocht.

5x W+H -analyse

Wat is de vraag?

De vraag die is ontstaan in de praktijk is hoe de jongeren uit de directe buurt rondom het Honigcomplex betrokken kunnen worden, zodat het Honigcomplex een onderdeel blijft van de buurt waar de oude fabriek in staat. Betrekken van jongeren uit de buurt kan zorgen voor een goede verstandhouding tussen de buurt en de ondernemers. Een goede verstandhouding tussen de buurt en de ondernemers kan problemen tussen beiden voorkomen. Daarnaast is de vraag hoe de ondernemers kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van de jongeren uit de buurt en op welke manier de ondernemers en de buurtbewoners van elkaar kunnen profiteren.

Wie heeft te maken met de vraag?

Belanghebbenden bij dit onderzoek zijn de buurtbewoners die dicht rondom het Honigcomplex wonen en dan met name de jongeren en hun opvoeders. Deze buurtbewoners wonen in de Lijnbaanstraat, Dijkstraat en Marsstraat. Dit zijn veelal autochtone bewoners die ook in de wijk Waterkwartier zijn opgegroeid. De jongeren die direct bij de vraag betrokken zijn, zijn jongeren tussen de 12 en 16 jaar oud.

Ook de ondernemers die op het Honigcomplex gevestigd zijn, hebben met deze vraag te maken. Er zijn 9 ondernemers die in een vooronderzoek door andere studenten hebben aangegeven wel met studenten van de HAN te willen samenwerken en de wijk te willen betrekken. Deze ondernemers zijn: Fabrikaat, Bounz, Riverland Healthcentre, Crossfit, Krachtvoer, Oefenruimte, De Smeltkroes, Stoom en Stadsboom. Ze zijn dus het meest direct betrokken bij de vraag.

Wanneer speelt de vraag het meest?

De vraag speelt sinds de creatieve ondernemingen zich hebben gevestigd in de oude fabriek. In januari 2014 vestigde de eerste ondernemer zich op het Honigcomplex en al snel daarna volgden er vele andere ondernemingen. Naarmate zich er meer ondernemingen gingen vestigen ontstond ook meer afstand tussen de ondernemers en de jongeren en hun opvoeders uit de buurt. Opvallend is dat bij mooier weer kinderen uit de buurt zich meer aangetrokken voelen tot het Honigcomplex. Nu de lente en de zomer naderen is de vraag dus actueel.

Waarom is het een vraag?

De Honigfabriek heeft in de geschiedenis van de wijk een erg belangrijke rol gespeeld. Vrijwel alle oude wijk- en buurtbewoners hebben jarenlang gewerkt in de fabriek. De Honig gaf de buurt naast werk en inkomen ook sociale contacten buiten het werk om, door de activiteiten die in weekenden en avonden georganiseerd werden. De sluiting van de Honigfabriek had veel impact op de wijk; veel wijk- en buurtbewoners zijn hierdoor hun baan en sociale activiteiten verloren. De komst van de creatieve ondernemingen in het Honigcomplex was door de buurtbewoners niet erg gewenst. De oude arbeiderswijk en de hippe, culturele hotspot matchen niet met elkaar. Zoals beschreven in de inleiding van dit onderzoeksrapport is Allesbinder een organisatie die problemen in een participatiesamenleving aanpakt in een wijk die volop in ontwikkeling is; Nijmegen Oud-West. De culturele hotspot in de oude Honigfabriek draagt bij aan de ontwikkeling van de wijk.

De opdrachtgever vanuit Allesbinder heeft vanuit ondernemers negatieve geluiden gehoord over de jongeren uit de buurt rondom het Honigcomplex. Allesbinder wilt graag een verbondenheid tussen de echte Oud-West bewoners uit de wijk en de culturele ondernemingen die in de oude Honigfabriek gevestigd zijn. Dit om de wijkinitiatieven en activiteiten te stimuleren en hierbij willen zij ook de jongeren die in de wijk wonen graag betrekken. Allesbinder wilt dat er een samenwerking is tussen wijkbewoners en ondernemers.

Waar doet de vraag zich voor?

De vraag doet zich voor op het terrein van de oude Honigfabriek in Nijmegen Oud-West, waar zich nu de ondernemers van de culturele hotspot het Honigcomplex gevestigd hebben. Midden

in het Waterkwartier, onderdeel van de wijk De Biezen, is het Honigcomplex gevestigd. Dit is een echte arbeiderswijk.

Voorals in de straten die onder aan de dijk bij het Honigcomplex liggen speelt de vraag het meest, omdat zij er direct naast wonen en dus ook het meest zicht hebben op het Honigcomplex en de gasten die daar komen. Deze straten zijn de Lijnbaanstraat, Marsstraat en Dijkstraat.

Hoe is de vraag ontstaan?

De vraag is ontstaan doordat medewerkers van Allesbinder wat geluiden hoorden over jongeren die overlast veroorzaken. Die overlast bleek mee te vallen, maar jongeren uit de buurt hangen wel rond in en om het complex.

Allesbinder vraagt zich af of de behoefte er is bij jongeren uit de buurt om bezigheden te hebben op het Honigcomplex. Het is voor hen een uitdagende plek: een oud bedrijventerrein met tal van donkere hoeken, objecten om op of in te klimmen enzovoorts. Zij hebben hier echter geen eigen plek of een functie, waardoor het bij rondhangen blijft. Afgelopen jaar hebben zij aangegeven bij medewerkers van Allesbinder dat zij daar 'iets wilden doen'. Allesbinder heeft toen een knutselmiddag georganiseerd. Hier is echter geen vervolg op gekomen. Ook is er vorig jaar door een andere stagiaire een speurtocht georganiseerd, deze was voor kinderen van basisschool Aquamarijn. Dit is niet meer verder van de grond gekomen en sloot niet helemaal aan bij de kinderen.

De behoeften van de ondernemers bestaat, zoals eerder gedacht, niet uit het verminderen van overlast door jongeren uit de buurt, omdat de betreffende overlast mee blijkt te vallen. Wel zijn er jongeren uit de buurt die zich bevinden rondom de ondernemingen op het fabrieksterrein en zijn er wel eens incidenten geweest.

Analyse van de vraag in de literatuur

In de literatuuranalyse is onderzoek gedaan naar x verschillende hoofdonderwerpen die informatie geven over de praktijk vraag. Deze onderwerpen zijn het Honigcomplex, de wijk Nijmegen Oud-West, participatie, jongeren in de leeftijd van 12 tot 16 jaar en lagere sociale klassen. Aan het einde van deze onderwerpen is een samenvatting weergegeven van de informatie die uit de literatuur verkregen is. Tevens is door middel van een DESTEP- analyse onderzoek gedaan naar de externe factoren die van invloed zijn op de vraag.

Het Honigcomplex

Het Honigcomplex is al jarenlang een begrip in Nijmegen. Op deze plek heeft de Honigfabriek zich honderd jaar lang gevestigd, evenals daarvoor andere belangrijke fabrieken. De hoge silo is een echte beeldbepaler van Nijmegen West. In 2012 stopte de productie van Honig. Hierna was

de keuze om het complex te slopen of om het slim te gebruiken. Dit laatste is gebeurd. Er is besloten om het complex nog een aantal jaar te laten staan. De voormalige Honigfabriek is tot 2022 dé nieuwe hotspot van Nijmegen. Het karakteristieke complex ligt in het westen van de stad en is goed bereikbaar. Er zijn verschillende ondernemers gevestigd. Je kunt er heerlijk eten en drinken, sporten, winkelen, muziek maken en (veel) meer. Je vindt er kunst, cultuur en er worden wekelijks kleine en grote evenementen georganiseerd. Het Honigcomplex is het grootste complex in het Waalfront en beslaat 33.000 vierkante meter.

Doelstelling Honigcomplex

Het Honigcomplex maakte na het sluiten van haar deuren in 2012 deel uit van het 'masterplan Waalfront'. Dit bestaat uit herontwikkeling van het bedrijventerrein in Nijmegen West. Er zou daarin plaats gemaakt worden voor nieuwbouw, maar de economische crisis gooide hierbij roet in het eten. Omdat er al veel voorinvesteringen gedaan waren zoals bijvoorbeeld de nieuwe stadsbrug, was stopzetten van het plan geen optie. Er werd gezocht naar alternatieven. Binnen de nieuwe strategie werd de Honigfabriek uiteindelijk ingezet als aanjager en visitekaartje voor de wijk. Onder deze omstandigheden moet het complex plaats bieden aan een mix van tijdelijke functies om enerzijds de beheerkosten voor het gebouw te dekken en anderzijds potentiële eindgebruikers, zoals bijvoorbeeld eventuele toekomstige bewoners, alvast te laten kennismaken met de wijk.

Het Honigcomplex biedt momenteel onderdak aan diverse (innovatieve) commerciële, creatieve en culturele ondernemers. Voor 25 tot 75 euro/m²/jaar (exclusief gas, water & licht) kunnen diverse locaties binnen het complex worden gehuurd. Een voorwaarde voor vestiging is dat huurders naast hun eigen activiteiten ook plaats bieden aan een publieksfunctie en zo een aantrekkelijke bijdrage leveren aan het geheel. Hierdoor komen niet alleen bezoekers naar de Honig maar kunnen ze er ook blijven. Ondertussen ontvangt de Honig zo'n 50.000 bezoekers per jaar. Bijkomende voorwaarde is dat de nieuwe functies complementair moeten zijn aan de binnenstad om onderlinge concurrentie te vermijden en het aanbod binnen Nijmegen te verbreden (DTO, 2015).

Welke ondernemers zijn op het Honigcomplex gevestigd?

Beachfabriek: De oude pastahal is omgetoverd tot de grootste overdekte zandbak van Nederland voor beach- activiteiten en is opgestart door twee ondernemers.

De Smeltkroes: Een verzamelgebouw van 3.500m² voor de maakindustrie met plaats voor ongeveer 150 ondernemers en hiermee de grootste verzamelplaats voor ambachtslieden in Nederland. Opgestart door drie ondernemers.

Oersoep: Biologische microbrouwerij op de plaats waar vroeger de bouillonketels van de soepfabriek stonden en is opgestart door twee ondernemers.

Stadsboom: Geeft een tweede leven aan bomen en leidt jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt op. Opgestart door twee ondernemers.

Samosa: Studio en atelier voor ontwerp en productie van voornamelijk houten producten. Ook Samosa is een leerwerkplek maar zorgt voor doorgroeimogelijkheden bij de professionals.

DBC: Dutch Bicycle Centre. Een ruimte van 2.500m² met alles voor de fietsliefhebber, inclusief bar en mogelijkheid tot organiseren van activiteiten rond het fietsen. Opgestart door twee fietsenwinkels.

Fabrikaat: Organiseert kunstprojecten voor de openbare ruimte van het Honigcomplex. Hier worden kunstwerken bedacht die de interactie aangaan tussen de fabrieksruimten en de bezoeker.

Galerie Bart: Presenteert werk van jonge kunstenaars die zijn afgestudeerd aan een van de Nederlandse kunstacademies. Na een verblijf van elf jaar in het centrum van Nijmegen verhuisde de galerie in september 2014 naar de Honigfabriek.

Meesterproef: Restaurant dat op 4 januari 2014 als eerste ondernemer de deuren opende in het Honigcomplex (DTO, 2015).

Bounz: De Bounz Arena bestaat uit 32 geschakelde trampolines en een 24 meter lange tumblingbaan. De schuine zijwanden zijn van trampolinedoek. Er is de mogelijkheid om vrij te springen, voor feestjes en bedrijfsuitjes. Bij Bounz is ook de mogelijkheid om lessen te volgen.

Riverland Healthcentre: Riverland Healthcentre is een creatieve energievolle plek waar men op tal van gebieden kan werken aan healthy lifestyle. Er zijn korte leuke efficiënte trainingsprogramma's, recepten met tips en tricks over voeding en er is aandacht voor de persoonlijke wens (Honigcomplex, z.d.).

De wijk Nijmegen Oud-West

Honigfabriek en Oud-West

Veel mensen in de Nijmeegse wijken Waterkwartier/ De Biezen en de Wolfskuil, samen Oud-West, waren werkzaam in de fabriek van de Honig. Toen de Honigfabriek sloot, verloor de wijk niet alleen werk, maar veranderde de wijk ook snel. Oude bewoners maken zich er zorgen over, dat hierdoor de samenhang van de wijk verdwijnt. De ondernemers die nu bezit hebben genomen van het Honigcomplex, spelen in op deze zorgen. Het Honigcomplex heeft de doelstelling de wijkinitiatieven en activiteiten nieuw leven in te blazen (Honigcomplex, z.d.).

Waterkwartier/De Biezen

Het Waterkwartier is een buurt in Nijmegen en ligt voor het grootste deel in de wijk Biezen.

De wijk De Biezen vormt samen met de wijk de Wolfskuil het stadsdeel Nijmegen Oud-West en wordt beschouwd als de oudste stadswijk van Nijmegen. Nijmegen Oud-West is een karakteristiek stadsdeel dat bestaat uit relatief oude volkswijken. De meeste indicatoren wijzen op een achterstandssituatie, waardoor de wijken in Oud-West al jarenlang aandachtsgebieden zijn, maar er zijn verschillende positieve ontwikkelingen gaande. Het gaat hier om een flinke buurt met vooral kleine, vooroorlogse of direct naoorlogse corporatiewoningen, met relatief lage huren. Het gebied tussen Biezen en de Waalhaven kende vooral bedrijvigheid, maar door herontwikkelingen ontstaat hier nu ook een woongebied met stedelijke voorzieningen. Door de komst van de nieuwe stadsbrug, De Oversteek, is deze buurt ook beter bereikbaar (Gemeente Nijmegen, z.d.).

Historie van de wijk

De geschiedenis van het Waterkwartier begint al zo'n 3000 jaar geleden. De oude Romeinen bouwden op de plek waar nu de wijk De Biezen en het Waterkwartier ligt de Romeinse stad Ulpia Noviomagus. De eerste geschiedenis van Nijmegen ligt dus op deze plek. Nadat de Romeinse stad in het jaar 180 uitbrandde, is het heel erg lang onbewoond gebleven. "Pas na de opheffing van de vestingstatus in 1874 rukte de bebouwing op. De eerste bewoners waren rijke Nijmegenaren die de overvolle, stinkende stad ontvluchtten. Tegelijk lokten de haven en het spoor enkele grote fabrieken naar de Waaloever. Voor de daar werkzame arbeiders en hun families werden woningen gebouwd, waar onder de eerste sociale woningbouw van Nijmegen. Zo verrees het Waterkwartier, een gevarieerde wijk met herenhuizen, fabrieken en arbeiderswoningen" (Gemeente Nijmegen, z.d.).

Lijnbaanstraat

De Lijnbaanstraat herinnert aan middeleeuwse tijden, toen hier het touwslagerskwartier van Nijmegen lag. Op de 'lijnbanen' werden dikke kabels voor de scheepsbouw gedraaid. Nog steeds liggen hier bedrijven. Dit volgt een eeuwenoude traditie (Gemeente Nijmegen, z.d.).

Participatie

Burgerparticipatie

Mensen zijn steeds mondiger en willen een actievere inbreng hebben in hun dagelijkse leven. Burgerparticipatie is het deelnemen van burgers en hun organisaties aan agendering, ontwikkeling, besluitvorming en waar mogelijk uitvoering en evaluatie van overheidsbeleid. Burgerparticipatie gaat niet alleen over initiatieven die een overheidsorganisatie neemt om burgers bij beleid te betrekken, maar ook over het ruimte geven aan en ondersteunen van burgers die zelf met ideeën en initiatieven komen.

Burgerparticipatie is het delen van verantwoordelijkheid voor het publieke domein.

De burger kan bewust betrokken worden bij de vraagstukken, meekijken en meedenken, bijdragen aan oplossingen, co- creëren en reageren op een melding, petitie, mening of discussie (IBDO, z.d.).

Jongerenparticipatie of jeugdparticipatie

Er worden twee belangrijke kernbegrippen onderscheiden als het om jeugdparticipatie gaat, namelijk activeren en leren.

Kernbegrip bij jeugdparticipatie is activering: het aanspreken van het eigen initiatief en eigen verantwoordelijkheid van de jeugd. Bij jeugdparticipatie gaat het niet om vrijblijvend leuke dingen te doen, maar om een actief (leren) werken en samenwerken aan het verbeteren van de eigen leefsituatie en leefomgeving. Een tweede belangrijk element is het leren: het in gang zetten van een informeel leerproces waarbij de jeugd elementaire kennis opdoet en vaardigheden leert als het kunnen onderhandelen, zich aan afspraken houden en respect hebben voor anderen.

Kennis en vaardigheden die het fundament leggen voor een democratisch burgerschap.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen politieke en maatschappelijke participatie van jongeren.

Maatschappelijke participatie is veelal gericht op het betrekken van jeugd bij voorzieningen in de directe leefomgeving. Bij politieke participatie gaat het erom jeugd te betrekken bij het jeugdbeleid van de lokale en landelijke overheden (Verwey-Jonker, 2005).

Motivatie voor jeugdparticipatie

Volgens het NJI (z.d.) zijn er een groot aantal redenen te noemen waarom jeugdparticipatie belangrijk is. In beleidsstukken worden vele redenen genoemd. Hieronder de redenen die tevens van belang zijn voor dit onderzoek:

- Burgers (en dus ook de jeugd) voelen zich meer betrokken bij besluiten die voor het algemeen belang genomen worden.
- Burgers (en dus ook de jeugd) krijgen nieuwe inzichten in en mogelijk meer begrip voor elkaars wensen, behoeften en standpunten. Dit verbetert de kwaliteit van gekozen oplossingen.
- Het vergroot de sociale cohesie in de wijk.
- Het versterkt de maatschappelijke positie van de jeugd.
- Participatie is een goede les in democratie. We leven in een democratie en de democratische deugden (zoals respect voor mensen met een verschillende achtergrond, met een verschillende mening, verschillende belangstelling et cetera) moeten worden aangeleerd.

- Onderzoek toont aan dat kinderen die opgroeien in een omgeving waarvan zij zich deel voelen, beter presteren, zowel wat betreft hun sociale ontwikkeling als wat betreft hun emotionele en morele ontwikkeling.
- Een heleboel problemen (drugsmisbruik, geweld, psychologische problemen) kunnen worden voorkomen wanneer kinderen opgroeien in een omgeving waarin zij zich gewaardeerd en welkom voelen (NJI, 2000).

Samenvatting

Zoals hierboven beschreven heeft burger- en jeugdparticipatie vele voordelen. Het versterkt de jongeren en kan de sociale, emotionele en morele ontwikkeling stimuleren en daarmee problemen voorkomen. Het is daarom belangrijk dat kinderen en jongeren opgroeien in een omgeving waarin ze zich welkom en betrokken voelen. Tevens kunnen jongeren veel leren van het betrokken zijn en blijven met hun wijk, zoals leren samenwerken en actief leren verbeteren van hun omgeving en leefsituatie. Jongerenparticipatie kan jongeren stimuleren in hun groei.

Jongeren in de leeftijdscategorie van 12-16 jaar

Het onderzoek richt zich op de jongeren tussen 12 en 16 jaar. Om meer kennis en inzicht te krijgen in de kenmerken van de jongeren in de wijk, is er een literatuuronderzoek gedaan naar de adolescentiefase. De adolescentiefase is de leeftijdsfase van ongeveer twaalf tot midden twintig jaar. De periode van ongeveer twaalf tot achttien jaar wordt meestal de puberteit genoemd (Delfos, 2011).

Puberteit

De adolescentie kenmerkt zich door groei (lichamelijke veranderingen) en door ontwikkeling (toename van psychische mogelijkheden). Pubers hebben vanuit die veranderingen op lichamelijk en psychisch gebied een grote behoefte aan privacy. De puberteit is de periode van psychische volwassenwording en de vorming van de psychologische identiteit. Gedurende de puberteit staan drie thema's centraal: Ten eerste het ontwikkelen van zelfstandigheid met het herdefiniëren van de ouder- kind relatie en de vorming van de eigen identiteit; ten tweede het op zich nemen van maatschappelijke taken; en ten derde het vormgeven aan seksualiteit. De jongere gaat volledig op in de omgang met leeftijdgenoten, de ontdekking van de wereld en zichzelf. De puber lijkt hierdoor weinig op zijn of haar ouders gericht te zijn (Delfos, 2011).

Ontwikkelingsopgaven

In de loop van de ontwikkeling zijn er verschillende thema's te onderscheiden die kenmerkend zijn voor een bepaalde periode in de ontwikkeling. Ontwikkelingsopgaven zijn psychologische

opdrachten waarmee elk mens in de loop van zijn ontwikkeling in een min of meer vaste volgorde geconfronteerd wordt. Door die opdrachten goed te vervullen doet een mens kennis en vaardigheden op en ontwikkelt zich. Voor een goede opvoeding en ontwikkeling van een jongere is het van belang dat de opvoeders de jongeren hierin ondersteunen. Dit is belangrijk voor de jongeren bij het bepalen van een nieuwe positie ten opzichte van zichzelf, zijn leeftijdgenoten en zijn ouders. De jongere moet daarvoor door de opvoeder in de gelegenheid worden gesteld te experimenteren bij de opbouw van een nieuw waardesysteem. Ze willen vrij zijn in hun mening en wanneer ze zich betrokken voelen in de buurt, kan er een verantwoordelijkheidsgevoel ontstaan. Hierbij is het van belang dat de opvoeder een positieve voorbeeldfunctie is in deze periode.

De normale problemen die zich bij veel jongeren in deze periode voordoen zijn incidenteel gebruik van alcohol en drugs, twijfels over identiteit of toekomst, problemen met uiterlijk, problemen met autoriteiten en incidenteel spijbelen (NJI, z.d.). Deze problemen kunnen voorkomen worden wanneer kinderen opgroeien in een omgeving waarin zij zich gewaardeerd en gehoord voelen.

Communicatie

In de periode van twaalf tot veertien jaar kunnen de pubers in dialoog 'van de hak op de tak' springen. Beginnende pubers hebben nog metacommunicatieve informatie nodig over de gespreksvoering. Ze kunnen op hun teentjes getrapt zijn als er gesuggereerd wordt dat ze iets niet weten. Het is in deze fase belangrijk om socratische gespreksvoering toe te passen. Het eerste principe van de socratische gespreksvoering is *het ervan overtuigd zijn dat de mens deskundig is over zichzelf*. Het spreken vanuit de 'ik- boodschap', vanuit jezelf, is daarbij erg behulpzaam. Dit geeft aan dat de kennis hoort bij de 'ik' en dat de ander daar anders over kan en mag denken. In dialoog met de prille pubers is het verstandig om de gesprekskaders duidelijk te maken, zodat de jongere weet waar hij of zij aan toe is. De duur van het gesprek hangt vooral af van de sfeer en de pubers willen vaak niet te lang praten. Als er belangrijke zaken spelen kunnen ze indirect benaderd worden, dus meer een kans scheppen voor een uitwisseling dan 'ervoor te gaan zitten'. Het uitvoerig praten met prille pubers over onderwerpen die hen interesseren, helpt hen hun gedachten onder woorden te brengen en versterkt hun communicatieve vaardigheden. Open vragen zijn vaak nog erg lastig op deze leeftijd, omdat het vaak onduidelijk is wat er dan verwacht wordt. Het beste is om te starten met gesloten vragen waar de puber duidelijk antwoord op kan geven.

In de fase van veertien tot zestien jaar is het puberteitsthema van losmaken van ouders het meest zichtbaar. Via experimenteren worden de grenzen en de eigen mogelijkheden

onderzocht. De volwassene moet leren om de jongere steeds meer ruimte te geven en hem of haar steeds meer verantwoordelijkheid over het gesprek te geven. In deze fase is er een groot verschil in het spreken met leeftijdgenoten of met volwassenen. De gesprekken met leeftijdgenoten zijn zeer uitgebreid en met volwassene vaak 'to the point'. De puber kan in deze fase meer uitdrukken van de eigen gedachten en gevoelens, waardoor open vragen stellen meer mogelijk is. Daarentegen kan doorvragen een gevoel van irritatie oproepen als het niet duidelijk is dat het om belangstelling gaat. Hierbij kan het tweede en derde socratische principe ingezet worden: *de deskundigheid van de ander naar buiten halen en eerder vragen dan vertellen*. De jongere is niet vanzelfsprekend gemotiveerd voor een gesprek. Het oprecht tonen van belangstelling is noodzakelijk om de motivatie van de jongere te versterken (Delfos, 2011).

Identiteitsvorming

Het vormen van een identiteit is een belangrijke ontwikkelingstaak gedurende de puberteit. De jongere is bezig de eigen psychologische identiteit te onderzoeken en te ontwikkelen, en zich lichamelijk te ontwikkelen tot een duidelijk herkenbaar lid van de eigen sekse.

Het proces van identiteitsvorming kan verschillende problemen met zich meebrengen, met name identiteitsverwarring. Dit kan zich uiten in het vermijden van hechte relaties, een gevoel van gemiste kansen, een onvermogen zich op schoolwerk te concentreren, solitair gedrag, of het 'kiezen' van een negatieve identiteit die leidt tot afwijkend of crimineel gedrag. Het vormen van een identiteit doet een jongere vanuit zijn of haar aanleg, aan de hand van de familie waarin hij of zij opgroeit en biologisch mee verbonden is, aan de hand van zijn of haar vriendenkring en relaties, aan de hand van bijzondere ontmoetingen met mensen, en aan de hand van de cultuur waarin het opgroeit en de sociaal- economische en geografische situatie (Delfos, 2011).

Leeftijdgenoten

Tijdens de puberteit vormen vrienden in het algemeen de kern van het bestaan. Het contact met leeftijdgenoten is voor adolescenten belangrijk, omdat ze ermee afstand nemen van de volwassenen om zich heen (Delfos, 2011).

In het algemeen kan men zeggen dat leeftijdgenoten niet volledig in de plaats komen van ouders, maar er meer en meer bij komen. De tijd die leeftijdgenoten onder elkaar doorbrengen, wordt steeds langer en bevinden zich ook steeds meer buiten het gezichtsveld en invloedssfeer van ouders (Kohnstamm, 2009).

Samenvatting

Zoals hierboven beschreven is het van belang om op de hoogte te zijn van de fase waarin de jongeren zich bevinden. In de adolescentiefase ontwikkelen de jongeren zich snel en de

leeftijdsgenoten nemen een grote plaats in. Het is belangrijk om goed zicht te hebben op de ontwikkelingsopgaven om als opvoeder daar rekening mee te houden. In contact met de pubers is het belangrijk om de gesprekskaders duidelijk te maken, zodat de jongere weet waar hij of zij aan toe is. Tijdens het vormen van de identiteit kunnen er problemen ontstaan, waarbij de omgeving waarin de jongere opgroeit een belangrijk rol inneemt. Het tonen van belangstelling en het gevoel geven dat de jongeren zich gehoord voelen kan helpen om de jongeren beter te bereiken. Ook identiteitsvorming en het vormen van een eigen mening is belangrijk voor een jongere in de puberteit. Het is belangrijk om hier rekening mee te houden wanneer je contact zoekt met jongeren in deze leeftijdsfase.

Lagere sociale klassen

Zoals al beschreven is onder het kopje 'De wijk' is het Waterkwartier een echte volkswijk waar relatief veel indicatoren zijn voor een achterstandssituatie. De mensen in deze wijk zijn grotendeels mensen uit een lagere sociale klasse. Hangjongeren en jeugdgroepen komen relatief vaker voor in volkswijken of 'probleemwijken'. Om deze reden is ook literatuuronderzoek gedaan naar deze begrippen.

Jongeren uit lagere sociale klasse

De sociale positie van een gezin wordt bepaald door het opleidingsniveau, het werk en het inkomen van de ouders, de huisvesting van het gezin en de buurt waarin het gezin woont. Een lage sociale positie van het gezin vormt een risicofactor voor opgroeiende kinderen. Kinderen uit gezinnen met een lage sociaal- economische status lopen meer risico om voortijdig en zonder diploma het onderwijs te verlaten. In deze periode is de jongere, zoals hierboven beschreven, bezig om een eigen identiteit te vormen aan de hand van de familie en de cultuur waarin hij of zij opgroeit. Wanneer de omgeving waarin de jongere opgroeit weinig mogelijkheden biedt om zich te ontwikkelen, kan dit nadelige gevolgen hebben. Dit kan leiden tot schoolverzuim en afwijkend of crimineel gedrag. Een laag opleidingsniveau betekent een lage positie op de arbeidsmarkt en een laag inkomen (Eldering, 2011).

Hangjongeren

De term hanggroepen is relatief jong en verwijst naar jongeren die op openbare plekken in woonbuurten bij elkaar komen en overlast veroorzaken. Kenmerkend voor hanggroepen is namelijk dat ze geen echte formele leider hebben en als los zand aan elkaar hangen. De leden vertrouwen elkaar onderling niet zo snel en komen daardoor meestal niet tot plannen of doordachte criminele activiteiten, zoals vaak wel wordt gedacht over hangjongeren.

Jongeren hangen om verschillende redenen op straat. De belangrijkste redenen zijn: voor ontspanning, om erbij te horen en de mogelijkheid om te experimenteren. Hieronder worden de redenen kort uitgelegd.

- Ontspanning

Jongeren ontspannen graag op straat omdat zij daar leeftijdsgenoten kunnen ontmoeten, observeren (leren van het gedrag van anderen), kletsen en plezier maken. De jongeren zien zelf het rondhangen als het claimen van een soort vrijheidszone, als een symbolische eigen plek in de openbare ruimte waar zij elkaar kunnen ontmoeten, ontspannen en kunnen ontsnappen aan het toezicht van volwassenen.

- Erbij horen

Rondhangen voorziet in de behoefte van jongeren ergens bij te horen. Concreet krijgen de hangjongeren hulp en ondersteuning van de anderen als zij worden geconfronteerd met problemen. Zij kunnen ervaringen uitwisselen en praten over de ideeën die zij hebben over bijvoorbeeld de omgang met hun ouders, leraren en elkaar. Dit komt de ontwikkeling van de sociale identiteit ten goede.

Een jongere die zich gedraagt volgens de normen van zijn (hang) groep, krijgt erkenning en er veiligheid voor terug. Deze veiligheid uit zich vooral in het beschermen van elkaar binnen de groep en het feit dat ze 'ergens bij horen'. Dit geeft hen bevestiging. De jongeren zijn volop in ontwikkeling en hebben een grote behoefte aan bevestiging van leeftijdsgenoten en positieve ervaringen die hun nog kwetsbare gevoel van eigenwaarde kunnen versterken.

- Mogelijkheid om te experimenteren

Mede doordat er geen toezicht is van volwassenen en een groep hangjongeren in principe alleen samenkomt voor sociale doeleinden, ontbreekt er een formele structuur. Dit stelt de groepsleden in staat om te experimenteren met sociale contacten, vriendschappen, intimiteit, onderhandelingsvaardigheden.

Als een hanggroep overlast veroorzaakt, komt dit voor wanneer jongeren bij elkaar op straat komen uit verveling. Dit kan voortkomen uit problemen van jongeren met het invullen van hun (vrije) tijd, of doordat zij weinig of geen tijd besteden aan school of werk (Luitjes & Zeeuw- Jans, 2011).

Jeugdgroepen

Jongeren die zich wel in een groep begeven maar zich gedragen binnen de sociale normen van de omgeving, behoren in Nederland tot de zogenaamde 'aanvaardbare jeugdgroep'. Deze jongeren veroorzaken geen hinder of overlast.

Hiernaast wordt er onderscheid gemaakt tussen drie soorten groepen problematische jeugdigen. Dit zijn de hinderlijke, overlastgevende en criminele jeugdgroep.

1. De hinderlijke jeugdgroep

Deze jongeren zijn vooral bezig met het bewust dan wel onbewust veroorzaken van overlast en hinder voor de omgeving. Deze groep jongeren hangt rond in de wijk en is af en toe luidruchtig aanwezig. Ze trekken zich niet veel aan van hun omgeving en af en toe loopt het uit op kleine problemen. Deze zijn echter vaak wel snel weer op te lossen. Incidenteel maken deze jongeren zich schuldig aan kleine vernielingen of lichte gewelds- en vermogensdelicten. Over het algemeen zijn deze jongeren nog wel autoriteitsgevoelig en zijn ze dus nog aanspreekbaar op hun gedrag.

2. De overlastgevende jeugdgroep

Deze jongeren maken zich vaak schuldig aan verschillende vormen van hinderlijk gedrag. Deze jongeren zijn moeilijker te corrigeren dan de jongeren uit een hinderlijke jeugdgroep. Deze jongeren zijn wat nadrukkelijker aanwezig: ze zijn provocerend, vallen anderen lastig door bijvoorbeeld te schelden of te intimideren en plegen vaker vernielingen. De jeugdgroep pleegt doelbewust lichte vormen van criminaliteit en is bezig om niet gepakt te worden.

3. De criminele jeugdgroep

Deze groep jongeren bestaat (gedeeltelijk) uit jongeren die op het criminele pad geraakt zijn en komen regelmatig in aanraking met de politie. Belangrijk kenmerk van de criminele jeugdgroep is dat zij criminaliteit plegen omdat zij hier financieel op vooruit willen gaan en niet alleen voor de kick. Ook zijn zij niet bang om geweld te gebruiken (Berg-le Clercq, 2012).

Straatcultuur

Kinderen die in een probleemwijk opgroeien, zien vaak al op jonge leeftijd oudere kinderen en jongeren met straatgedrag. Straatgedrag en straatcultuur kenmerken zich net als elke cultuur door ongeschreven regels, normen, waarden en gewoonten en door specifiek taalgebruik. Hiermee wijken ze af van de normen en waarden van de meeste volwassenen waarmee deze jongeren in aanraking komen. Ze zijn vaak ervan overtuigd dat de volwassenen niet te vertrouwen zijn.

Straatcultuur komt vooral voort uit problematische sociaal economische omstandigheden en wordt gevormd door jongeren van uiteenlopende komaf. Deze straatcultuur beïnvloedt grote groepen jongeren zo sterk, dat ze zich totaal anders zijn gaan gedragen dan men vanuit de burgercultuur gewend is. Kinderen en jongeren verwerven bij hun leeftijdsgenoten status en respect door zich buitenshuis stoer en opstandig te gedragen. In de omgang met jongeren in de straatcultuur is het belangrijk om rekening te houden met het belang van status en respect. De jongeren moeten erop kunnen vertrouwen dat ze niet uitgelachen of vernederd zullen worden en dat ze waardering krijgen van de volwassene (Bolt & Wekke, 2012).

Samenvatting

Jongeren die uit een lager milieu komen, zoals een arbeiderswijk als de Biezen/Waterkwartier, hebben lagere startkansen op de arbeidsmarkt en meer kans om in een crimineel milieu terecht te komen. In deze milieus komen dan ook vaker groepen hangjongeren of problematische jeugdgroepen voor. In principe zijn hangjongeren vrij onschuldig. Deze groepen hebben geen duidelijke leider en bevinden zich als 'los zand' onder elkaar. De belangrijkste redenen om rond te hangen zijn: voor ontspanning, om erbij te horen en de mogelijkheid om te experimenteren. Daarnaast heb je nog de jeugdgroepen die wat meer problematisch zijn en dus wel problemen geven. Dit zijn de hinderlijke, overlastgevende en criminele jeugdgroep.

Externe factoren die van invloed zijn op de vraag

Om externe factoren die van invloed kunnen zijn op de praktijkvraag in kaart te brengen, is gebruik gemaakt van een DESTEP- analyse. Omdat niet alle factoren relevant zijn voor de onderzoeksvraag, is er gekozen om alleen demografische, sociaal-culturele, economische en politieke factoren te onderzoeken.

Demografische factoren

De wijk De Biezen, waarin het Waterkwartier en dus ook de buurt rondom het Honigcomplex zich bevindt, bestaat volgens gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek uit 2013 uit 7495 inwoners. 3500 hiervan zijn man, 3995 zijn vrouw. Leeftijdscategorieën van deze inwoners:

Inwoners tot 14 jaar	12%
Inwoners tussen de 15 en 25 jaar	20%
Inwoners tussen 25 en 44 jaar	31%
Inwoners tussen 45 en 64 jaar	25%
Inwoners ouder dan 65 jaar	12%

21% procent van de huishoudens in deze wijk zijn huishoudens met kinderen. De huishoudens bestaan gemiddeld uit 1,7 personen. Dit zijn relatief kleine huishoudens.

In De Biezen wonen 12% westerse en 12% niet-westerse allochtonen (Drimble, z.d.). Dit is een gemiddeld aantal allochtonen.

Echter is er sprake van meer dan 10% groei van inwoners in de Biezen. Dit is in samenhang met de grote nieuwbouwprojecten (Gemeente Nijmegen, 2014).

Sociaal-culturele factoren

De Wolfskuil en de Biezen zijn karakteristieke, oude Nijmeegse volkswijken, waarin de meeste indicatoren wijzen op een achterstandssituatie. In Nijmegen Oud-West wonen relatief veel

mensen met een zwakke of kwetsbare sociaal-maatschappelijke positie.

Opvallend zijn de verschillende positieve ontwikkelingen in het leefklimaat op het gebied van woonomgeving en sociale samenhang. Hoewel meervoudige problemen van huishoudens soms van generatie op generatie overgaan, zijn er wel verbeteringen op sociaal vlak. Bewoners hechten zich sterker aan de buurt en voelen zich meer verantwoordelijk voor de leefomgeving. De algehele waardering voor het sociaal klimaat is nog wel wat lager en segregatie en het langs elkaar heen leven van etnische groepen zijn nog steeds aan de orde.

Ruim 57% van de kinderen op basisscholen in de Biezen heeft lagere startkansen, terwijl in Nijmegen gemiddeld 17,5% lagere startkansen heeft. In de Biezen ligt dit percentage dus fors hoger (Gemeente Nijmegen, 2009).

Economische factoren

In de oude volkswijk De Biezen zijn 3561 woningen gevestigd, waarvan 72% huurwoningen en 58% procent in bezit van een woningcorporatie. Dat is relatief veel. Meer dan 19% van de huishoudens heeft een laag inkomen, en ongeveer 35% van de inwoners heeft een WWB-uitkering (Gemeente Nijmegen, 2014). Het aantal bedrijfsvestigingen en arbeidsplaatsen is laag in dit deel van de stad. In de Biezen is 30,5% arbeidsplaatsen op de bevolking tussen 15 en 64 jaar, tegenover 61,7% in de stad Nijmegen als geheel (Gemeente Nijmegen, 2009).

Politieke factoren

Omdat het Honigcomplex maar een tijdelijk plan is, hanteert het Honigcomplex een protocol betreft de regelgeving, namelijk de Crisis- en herstelwet.

De Crisis- en herstelwet (Chw) haalt geplande bouwprojecten naar voren, bijvoorbeeld door kortere procedures. Op deze manier zorgt de overheid dat bouwbedrijven tijdens de crisis voldoende werk houden. De Chw zorgt voor kortere (aanvraag)procedures waardoor bouwprojecten sneller kunnen starten. De Chw sluit daardoor goed aan op de plannen om het omgevingsrecht makkelijker te maken. Daarom blijft de Chw geldig tot het moment dat de Omgevingswet van kracht wordt. Uiteindelijk zal de Chw opgaan in de Omgevingswet. De wet treedt in 2018 in werking (Rijksoverheid, z.d.).

Voor de wijk betekent het dat de voormalige Honigfabriek kan bestaan en gebruikt kan worden door verschillende ondernemers voor commerciële, creatieve en culturele functies.

Sinds eind 2012 wordt Tijdelijk Anders Bestemmen (TAB) door de gemeente Nijmegen ingezet om alternatieven te ontwikkelen voor gebouwen en terreinen waarvan de geplande bestemming niet op korte termijn kan worden gerealiseerd. Dit wordt toegepast in het Waalfront, bijvoorbeeld in de voormalige Honigfabriek. Er kan een groot draagvlak gecreëerd worden om op een zinvolle

manier met de eigen woon- en leefomgeving om te gaan en burgers daar zelf verantwoordelijkheid voor te geven.

Conclusie literatuurstudie

Uit de literatuurstudie is gebleken dat de wijk een van de oudste stadswijken van Nijmegen is. De meeste bewoners die in de Waterkwartier/Biezen woonachtig zijn hebben in de Honigfabriek gewerkt. De wijk veranderde snel toen de Honigfabriek sloot, de bewoners hadden geen werk meer en er was weinig werkgelegenheid. De wijk wordt gezien als een achterstandswijk, maar heeft zich positief kunnen ontwikkelen op het gebied van woonomgeving en sociale samenhang. De bewoners voelen zich sterk verbonden met de buurt en voelen zich verantwoordelijk voor de leefomgeving. De Honigfabriek neemt een belangrijke plaats in voor de oude buurtbewoners en zij willen zich verbonden voelen met het Honigcomplex. De ondernemers die zich gevestigd hebben in het Honigcomplex hebben naast hun eigen activiteiten ook als doelstelling om de leefbaarheid in de wijk en de activiteiten die worden georganiseerd te stimuleren. Tijdens de literatuurstudie is naar voren gekomen dat het actief deelnemen van de jongeren in de buurt veel voordelen heeft. De jongeren kunnen vaardigheden aanleren en in een omgeving opgroeien waarin ze zich betrokken voelen, waarbij ze gestimuleerd worden in de ontwikkeling. Vooral bij gezinnen die laag geschoold zijn en een lage sociale status hebben, blijkt dat de jongeren lage startkansen hebben op de arbeidsmarkt en meer kans hebben in een crimineel milieu terecht te komen. Door de jongeren een kans te geven, kunnen problemen voorkomen worden. Voor de jongeren die uit verveling ergens rondhangen wordt als belangrijke redenen genoemd het erbij horen, voor ontspanning en experimenteren. Het motiveren is belangrijk om de aandacht van de jongeren te trekken, waarbij het tonen van belangstelling hierbij belangrijk is. Uit de literatuurstudie is gebleken dat het belangrijk is om aan te sluiten bij de interesses van de jongeren. Inzicht in de ontwikkelingsopgaven en de manier waarop je communiceert kan helpen om ze beter te bereiken.

Vraagstelling

De jongeren uit de buurt worden momenteel niet betrokken door ondernemers bij het Honigcomplex. Ondernemers en jongeren uit de buurt profiteren op dit moment niet van elkaar en ze hebben geen of weinig band met elkaar. Onduidelijk is of hier behoefte aan is. Dit terwijl uit de literatuurstudie is gebleken dat de jongeren zich beter ontwikkelen in een omgeving waarin zij zich gewaardeerd en gehoord voelen. Het Honigcomplex zou hierin mogelijkheden kunnen bieden.

Doelstelling

Kennis en inzicht verwerven over de behoeften van jongeren in de leeftijd tussen 12 en 16 jaar en ondernemers op het Honigcomplex ten opzichte van het verbinden met elkaar, zodat zij van elkaar kunnen profiteren.

Onderzoeksvraag

Hoe kunnen de jongeren in de leeftijdscategorie van 12 tot 16 jaar uit de straten die zich direct aan het complex bevinden en de ondernemers van het Honigcomplex zich met elkaar verbinden, zodat ze van elkaar kunnen profiteren?

Deelvragen

1. Wat zijn de wensen en behoeften van de jongeren uit de buurt ten opzichte van betrokkenheid bij het Honigcomplex?
2. Wat zijn de wensen en behoeften van de ondernemers ten opzichte van het betrekken van jongeren?
3. Welke mogelijkheden zijn er om de ondernemers en de jongeren met elkaar te verbinden?

Subvragen:

- Welke mogelijkheden zijn er bij Allesbinder om de ondernemers en de jongeren met elkaar te verbinden?
- Welke mogelijkheden zijn er bij de ondernemers om de ondernemers en de jongeren met elkaar te verbinden?
- Welke mogelijkheden zijn er bij de sociale professionals uit de wijk om de ondernemers en de jongeren met elkaar te verbinden?

Hoofdstuk 3: Methoden van onderzoek

De onderzoeksbenadering

De onderzoeksbenadering die in dit onderzoek is gebruikt is kwalitatief onderzoek.

“Door middel van kwalitatief onderzoek wil de onderzoeker het probleem of verschijnsel primair begrijpen vanuit het ‘insiders perspectief’. Kwalitatieve onderzoekers willen van binnenuit zicht krijgen op hoe de mensen hun situatie beleven. Zij proberen de afstand tussen zichzelf en de onderzochte werkelijkheid zo klein mogelijk te maken. Zij ontmoeten tijdens het onderzoek de betrokkenen. Subjectieve, persoonlijke ervaringen en inzichten van de onderzoeker zijn essentiële gereedschappen in het begrijpen van het onderzochte verschijnsel” (Migchelbrink, 2009 P.44).

Hiervoor is gekozen omdat vooral onderzocht diende te worden wat de wensen en behoeften van de betrokken partijen zijn om de onderzoeksvraag en de deelvragen te kunnen beantwoorden. Dit is uitgevoerd door middel van narratieve interviews, waarbij de onderzoekers in ieder geval de volgende topics naar voren hebben laten komen: Betrokkenheid bij het Honigcomplex, de behoefte aan betrokkenheid en de mogelijkheden die de participanten zelf zien in betrokkenheid bij het Honigcomplex. Voor narratief onderzoek is gekozen omdat juist de wensen en behoeften van de jongeren en hun opvoeders er toe doen voor het onderzoek.

Uit ervaring en gesprekken met professionals in de wijk is gebleken dat de mensen uit deze buurt niet snel open staan voor een onderzoek. Het zijn veelal mensen uit een lager sociaal milieu. Volgens de professionals in de wijk hebben zij niet zo snel vertrouwen in mensen die niet ‘een van hen’ zijn. Uit ervaring bleek dat wanneer men aanbelt bij de desbetreffende mensen, er vrijwel nooit werd opengedaan, ook al waren er wel mensen thuis. Dit vroeg om een andere aanpak. Naar aanleiding van het interview met de professional van Tandem en een brainstorm over de aanpak van het onderzoek met de opdrachtgever en andere stagiaires van Allesbinder is besloten om in plaats van participanten te benaderen om afspraken te maken voor interviews, het onderzoek op een andere manier dan gebruikelijk uit te voeren. Uit het interview met de professional van Tandem is gebleken dat mensen uit de wijk Waterkwartier/Biezen op laagdrempelige wijze benaderd moeten worden. Daarom is besloten een ‘mobiele huiskamer’ met koffie, thee en cake te realiseren in de Lijnbaanstraat, om zo de mensen naar de onderzoekers toe te laten komen in plaats van andersom. Deze ‘mobiele huiskamer’ is een onderzoeksbenadering die ook in een ander onderzoek bij Allesbinder is uitgevoerd en daarbij

succesvol was. Om het laagdrempelig te houden is de mogelijkheid om de gesprekken op te laten nemen heel erg open gehouden voor de respondenten. Wel is het onderzoek narratief gebleven door mensen te laten vertellen over hun ervaringen in de buurt en met de Honig. Waar geluidsopnames niet gewenst waren, zijn veldnotities en reflecties geschreven.

De ondernemers zijn benaderd met korte vraaggesprekken, omdat in het vooronderzoek is geconstateerd dat zij weinig tijd hebben en dus ook weinig tijd kwijt willen zijn aan interviews met studenten. Er is dus voor gekozen met hen alleen een aantal korte vragen te bespreken. Zij zijn in eerste instantie benaderd via mail, en vervolgens door gewoon bij ze binnen te lopen. Dit bleek de beste manier om contact te leggen met de ondernemers en hun behoeften en mogelijkheden te ondervragen.

Met de professional van Tandem (zie bijlage 6) en de professional van Allesbinder (zie bijlage 5) is een semi-gestructureerd interview gehouden. Hiervoor zijn van te voren interviewguides opgesteld door de onderzoekers samen.

Participanten

In het vooronderzoek zijn informele verkennende gesprekken gevoerd met professionals van Allesbinder, professionals van welzijnsorganisatie Tandem, de wijkagent, wijkmanager en de projectleider jongerenaanpak, waaruit bruikbare informatie met betrekking tot het onderzoek en het benaderen van de buurtbewoners is verkregen.

Er zijn semi- gestructureerde interviews gehouden met de sociaal-cultureel werker van Tandem en met een professional van Allesbinder.

Verder zijn de buurtbewoners uit de Lijnbaanstraat, Marsstraat en Dijkstraat benaderd voor dit onderzoek. De mensen uit deze buurt werden door wijkprofessionals en door zichzelf omschreven als 'echte Waterkwartierders', dat wil zeggen typische volksbuurt- mensen met een hart voor Nijmegen, die veelal zijn opgegroeid in het Waterkwartier.

Negen ondernemers van het Honigcomplex zijn benaderd voor dit onderzoek.

Populatie/steekproef

Van de ongeveer 20 ondernemers die op het Honigcomplex gevestigd zijn, hebben in een vooronderzoek door andere studenten 9 ondernemers aangegeven wel met studenten van de HAN te willen samenwerken en de wijk te willen betrekken. Al deze 9 ondernemers zijn benaderd voor een kort vraaggesprek. Het streven was om in ieder geval 5 van deze ondernemers daadwerkelijk te kunnen spreken, zodat 25% van alle ondernemers en iets meer dan 50% van de ondernemers die mee willen werken ondervraagd zijn. Dit geeft een goede afspiegeling van de mening en de mogelijkheden bij de Honig- ondernemers.

In de Lijnbaanstraat, Marsstraat en Dijkstraat is geprobeerd om alle bewoners te benaderen om te participeren in het onderzoek. Deze mensen zijn het belangrijkste voor het onderzoek, omdat zij direct aan het Honigcomplex wonen. Zij ervaren de meeste overlast van de culturele hotspot die zich op het Honigcomplex heeft gevestigd. Tevens is de ruimte rondom het complex voor de jongeren die daar wonen een uitdagende ruimte. Het is dicht bij hun huis en dus goed bereikbaar voor ze.

Naar zeggen van buurtbewoners wonen er ongeveer 10 á 12 jongeren in de leeftijdscategorie van 12 tot 16 jaar in deze buurt. Het streven was om zo veel mogelijk jongeren en ouders te kunnen interviewen, maar in ieder geval 3 opvoeders en 5 jongeren, om een goed beeld te kunnen krijgen van hun wensen en behoeften.

Van de organisaties Allesbinder en Tandem is één persoon gekozen om te interviewen, die de meeste informatie kon geven over het onderwerp. Het was niet van belang voor het onderzoek om daarin meerdere professionals te interviewen, omdat het in deze gevallen niet ging om de verhalen van de professionals maar vooral om informatie te verkrijgen. Er is dus geen narratief onderzoek onder deze participanten uitgevoerd.

Respons

De professionals van Allesbinder en Tandem Welzijn hebben beiden meegewerkt aan het onderzoek door middel van een interview.

Van de negen benaderde ondernemers hebben er vijf meegewerkt in de vorm van een vraaggesprek.

Tijdens de 'mobiele huiskamer' in de Lijnbaanstraat zijn vijf jongeren in de leeftijd van 12 tot 16 jaar oud geïnterviewd. Tevens hebben drie opvoeders van jongeren in de leeftijd van 12 tot 16 jaar oud meegewerkt aan het onderzoek. Naast deze respondenten zijn er nog gesprekken gevoerd met drie kinderen in de leeftijd van 8 tot 12 jaar oud en vier volwassenen uit de buurt (geen opvoeders).

Procedure van het onderzoek

Voorafgaand aan het onderzoek is een onderzoeksopzet gemaakt (zie bijlage 1) en is er een tijdsplanning ontworpen (zie bijlage 7). Tevens zijn er gesprekken gevoerd met de opdrachtgever van Allesbinder om te onderzoeken wat concreet de vraag in de praktijk is.

Vervolgens is de vraag onderzocht onder de ondernemers, de jongerenwerker van Tandem en de wijkagent, en is hieruit een andere vraag naar voren gekomen. Het uiteindelijke doel van het onderzoek was kennis en inzicht krijgen in de behoeften van jongeren, opvoeders en ondernemers op en rondom het Honigcomplex om betrokkenheid van jongeren op het Honigcomplex te realiseren.

Na het vaststellen van het onderzoeks-onderwerp is literatuurstudie gedaan voor achtergrondinformatie en is de vraag geanalyseerd. Vervolgens is bedacht welke participanten er nodig zijn om de onderzoeksvraag en de subvragen te kunnen beantwoorden. Met de achtergrondinformatie uit de literatuur en de informatie uit de vraaganalyse zijn de onderzoeksmethoden en de vormen van onderzoek opgesteld. Nadat werven van respondenten niet bleek te werken op de manier die vooraf was gepland, is besloten om op een andere manier toch de verhalen van de betrokkenen naar boven te krijgen. Dit is gerealiseerd door een 'Mobiele huiskamer' te creëren, dat wil zeggen dat onderzoekers eigen meubels, koffie, thee, ranja, koekjes en cake mee hebben genomen naar de betrokken buurt en buurtbewoners hebben uitgenodigd aan te schuiven en te vertellen over hun leven in de betreffende buurt, tegenover het Honigcomplex. Er is geprobeerd om zo veel mogelijk van deze gesprekken op te nemen, waar dat niet mogelijk was omdat de respondent geen toestemming gaf, zijn veldnotities gemaakt. Direct daarna is door de onderzoekers gereflecteerd op de gesprekken met respondenten aan de hand van het spiraalmodel van Korthagen, waarin de ervaring, terugblik, bewustwording en vervolgens een nieuwe handeling centraal staan (Coutinho. z.d.). Voor de interviews zijn interviewguides opgesteld en voor de vraaggesprekken zijn een aantal belangrijke vragen vooraf opgesteld. De ondernemers en professionals zijn benaderd door de onderzoekers door middel van mail, bellen en/of langsgaan. Vervolgens zijn deze interviews en vraaggesprekken uitgevoerd. Na het verzamelen van de data middels de interviews en vraaggesprekken, zijn de interviews die zijn opgenomen getranscribeerd, gefragmenteerd en vervolgens gecodeerd. Ook de veldnotities en reflecties zijn gefragmenteerd en gecodeerd. Deze zijn vervolgens geanalyseerd. Daarna zijn de onderzoeksresultaten beschreven en conclusies getrokken. Uit deze conclusies zijn aanbevelingen voortgevloeid, waarna een product en een implementatieplan ontwikkeld is voor de organisatie.

Meetinstrumenten

De interviews die met de jongeren en hun opvoeders zijn gevoerd waren narratief: "Narratief onderzoek is een vorm van interpretatief onderzoek. Hierbij is het verhaal van de verteller het vertrekpunt om op zoek te gaan naar gebeurtenissen, de manier waarop de verteller die ervaart en de betekenissen die de verteller er aan geeft." (Bobbink, Degen-Nijeboer, Geurts, Pelzer & Woudenberg, 2012). Door te luisteren naar de verhalen waarin wensen en behoeften van de jongeren en opvoeders uit de buurt naar voren zijn gekomen, is er narratieve informatie verkregen. Als geheugensteun voor de onderzoekers is er voor de jongeren een interviewgide gemaakt (zie bijlage 2). Voor opvoeders zijn van te voren voorbeeldvragen ter geheugensteun opgesteld (zie bijlage 3). Van de uitkomsten uit het onderzoek zijn veldnotities en reflecties gemaakt door de onderzoekers.

Voor de professional van Allesbinder en van Tandem Welzijn heeft een narratief interview geen meerwaarde. Wel is er een interviewgide opgesteld voor een semi-gestructureerd interview, waarin een aantal topics en voorbeeldvragen zijn opgenomen (zie bijlage 5 en 6).

Voor ondernemers is gebruik gemaakt van korte vraaggesprekken, waarin kort de belangrijkste topics besproken zijn. Voor de onderzoekers stonden een paar korte vragen op papier die aan de ondernemers zijn gesteld. Deze vragen hebben houvast gegeven aan het gesprek en er voor gezorgd dat aan alle ondernemers ongeveer dezelfde vragen werden gesteld (zie bijlage 4).

Analyse

De antwoorden die uit de korte vraaggesprekken met de ondernemers kwamen zijn genoteerd. Van de interviews met opvoeders en jongeren zijn er twee opgenomen met een voicerecorder. Ook het interview met de professional van Allesbinder is opgenomen. Deze interviews zijn getranscribeerd. Na het transcriberen zijn fragmenten gemaakt. Deze fragmenten zijn gecodeerd. Er is gekozen voor open codering, wat wil zeggen dat er achteraf per fragment bekeken is wat er uit het fragment komt, bij voorkeur met de termen die de respondent zelf ook gebruikt (Renkens, Overbeek & Gootzen, 2015). De fragmenten zijn gelabeld. Deze labels zijn geanalyseerd. Van de andere 4 gesprekken met jongeren en opvoeders zijn veldnotities en reflecties gemaakt. Deze zijn ook gefragmenteerd, gecodeerd en gebruikt in de analyse, waarna er conclusies konden worden getrokken. Dit is tevens met het interview met de professional van Tandem gebeurd.

De antwoorden uit de korte vraaggesprekken met ondernemers zijn genoteerd. Deze antwoorden zijn daarna geanalyseerd en vergeleken met elkaar. Hieruit zijn conclusies voortgevloeid. Aan de hand daarvan konden er resultaten worden beschreven en is er een definitieve conclusie getrokken.

Validiteit en betrouwbaarheid

Omdat veel respondenten niet wilden dat het gesprek met hen werd opgenomen, is het voor de onderzoekers lastig om de betrouwbaarheid en de validiteit van het onderzoek te kunnen waarborgen. Om zo goed mogelijk de validiteit en betrouwbaarheid te kunnen waarborgen zijn er direct veldnotities gemaakt tijdens het gesprek. Deze notities zijn door de respondenten nog eens nagekeken. Meteen na het uitvoeren van de interviews zijn de veldnotities uitgewerkt door de interviewers. Tevens hebben zij hierna direct gereflecteerd op de gesprekken die gevoerd zijn.

“Om de validiteit te vergroten en de betrouwbaarheid van je data te controleren is het goed om triangulatie toe te passen. De gedachte achter triangulatie is dat je een rijker beeld krijgt van de beroepspraktijk als je:

- Gebruik maakt van data uit verschillende bronnen (meerdere perspectieven)
- Deze data op verschillende manieren verzamelt
- Deze data laat verzamelen door verschillende personen.

Je conclusies worden krachtiger als je kunt laten zien dat ze gebaseerd zijn op data die je op verschillende manieren verzameld hebt” (Donk & Lanen, 2011).

In dit onderzoek is bron-triangulatie toegepast: er is data verzameld van verschillende bronnen vanuit verschillende perspectieven: namelijk de perspectieven van jongeren, ondernemers, professionals en opvoeders. Door middel van zowel veldnotities als reflecties is de data beschreven door de onderzoekers. Door ook reflecties te schrijven direct na de interviews, is de validiteit meer gewaarborgd.

Er is regelmatig feedback gevraagd aan verschillende disciplines en er zijn meerdere informele gesprekken gevoerd met professionals uit de wijk om zo de verschillende zienswijzen samen te kunnen brengen en te zorgen dat de juiste respondenten op een zo juist mogelijke manier zijn bevraagd. Ook dit bevordert de betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek.

Daarnaast zijn er tijdens het onderzoek met meerdere wijkbewoners informele gesprekken gevoerd, zoals met jongeren tussen de 8 en 12 jaar oud en volwassen wijkbewoners (geen opvoeders). Door deze gesprekken te voeren is draagvlak gecreëerd voor het onderzoek.

Hoofdstuk 4: Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten die het veldonderzoek heeft opgeleverd per deelvraag weergegeven.

Wat zijn de wensen en behoeften van de jongeren uit de buurt ten opzichte van betrokkenheid bij het Honigcomplex?

Voor het beantwoorden van deze deelvraag zijn er in totaal vijf jongeren uit de buurt rondom het Honigcomplex geïnterviewd. Van de vijf ondervraagde jongeren uit de buurt gaven er vier aan behoefte te hebben aan een vorm van verbinding. Een jongere gaf aan helemaal geen behoefte te hebben aan verbinding met het Honigcomplex. Deze jongere had naar eigen zeggen al voldoende tijdsbesteding.

De vier jongeren die aangaven behoefte te hebben aan verbinding gaven ook aan zich te vervelen in de buurt. Voor hun leeftijd is er naar eigen zeggen weinig te beleven in de buurt. Zij hebben de behoefte om leuke en nieuwe dingen te doen in de buurt. Zij zien het Honigcomplex als een mogelijkheid daartoe.

Deze vier jongeren gaven als wens aan een fysieke plek op het Honigcomplex te willen. Drie van hen gaven aan daarvoor in ruil klusjes te willen doen voor ondernemers en het Honigcomplex. Ook gaven zij aan het zelf te willen schoonhouden. Een van de jongeren was al erg enthousiast en had direct al ideeën klaar voor het inrichten van een fysieke plek:

“Een voetbalveldje of een chillplek hoeven niet veel geld te kosten, ik en mijn vrienden kunnen zelf met hout wel wat in elkaar timmeren, goaltjes of bankjes kunnen we vast ook wel maken. Goaltjes kun je ook best wel goedkoop kopen als dat moet. En wij vinden het leuk om dingen te maken, hoeven we alleen nog maar hout of pallets te regelen.”

Drie jongeren gaven nog wel aan dat er behoefte is aan begeleiding. Eventueel in de vorm van ouders, of door het aanstellen van één of twee verantwoordelijken.

Een van de jongeren gaf nog aan leuke activiteiten te willen organiseren zoals bijvoorbeeld een filmavond. Geen van de jongeren gaf aan een bijbaantje te willen op het Honigcomplex.

Om antwoord te krijgen op deze deelvraag zijn ook drie opvoeders van jongeren uit de buurt ondervraagd naar hun ideeën over het betrekken van jongeren uit de buurt bij het Honigcomplex. Drie van de drie ondervraagde opvoeders gaf aan wel eens overlast te hebben van het Honigcomplex. Met name het parkeren van auto's wanneer er festivals en dergelijke zijn zorgt voor overlast.

Twee van de opvoeders geven aan eigenlijk niet zo vaak op het Honigcomplex te komen en niet goed te weten wat daar eigenlijk allemaal te doen is.

Alle drie de opvoeders laten weten dat er voor de jongeren tussen de 12 en 16 jaar oud uit de buurt weinig te doen is. Zowel op het Honigcomplex als in de rest van de buurt zijn er voor jongeren in deze leeftijdscategorie weinig leuke dingen te doen. Zij geven allemaal aan te denken dat de jongeren uit de buurt wel behoefte hebben aan wat meer activiteiten. Ook denken zij alle drie dat een fysieke plek voor de jongeren gewenst is.

Een van hen zei: *“Een hangplek zouden de jongeren hier uit de buurt wel behoefte aan hebben, dat weet ik zeker. Een heleboel kinderen missen dat hier, dat merk je gewoon. Doordat ze overal op plekken rond gaan hangen waar het niet mag, en dan zijn ze weer tot overlast.”*

Tevens zijn alle drie de opvoeders het er over eens dat de jongeren uit de buurt wel klusjes kunnen doen om deze plek te realiseren. Ook denken zij dat de jongeren daar voor open staan.

“Voor de jongeren zou het leuk zijn als ze daar een taak krijgen om te doen of een plekje of zo. Hoe ik dat voor me zie? Nou, dat ze bijvoorbeeld ergens kunnen werken, of er een leuke activiteit voor terug krijgen.”

Wat zijn de wensen en behoeften van de ondernemers ten opzichte van het betrekken van jongeren?

Van de vijf ondernemers die zijn ondervraagd gaven zij allemaal aan dat ze het betrekken van jongeren uit de buurt wel leuk zouden vinden. Eén van de vijf gaf aan al jongeren te betrekken bij hun onderneming.

Geen van alle ondernemingen zag het zitten om jongeren te betrekken in de vorm van een bijbaantje. Twee gaven aan te denken dat de jongeren te jong zijn en dat ze te onervaren zijn. Ook gaven twee ondernemingen aan dat dat geen betrokkenheid stimuleert, maar alleen het hebben van een bijbaantje stimuleert. Drie van de ondernemers hebben aangegeven een bijbaantje in hun onderneming niet passend te vinden voor de doelgroep. De andere twee hebben zich daar niet over uitgelaten.

Alle ondervraagde ondernemers gaven aan dat ze een fysieke plek wel zagen zitten. Drie van hen zeiden daarbij dat dit volgens hen een goede verstandhouding kan stimuleren.

Een van de ondernemers zei daarbij:

“Ik zie liever dat de jongeren hier uit de buurt hun eigen plek op het Honigcomplex hebben waar ze hun eigen ding kunnen doen, in plaats van dat ze hier kattenkwaad komen uithalen en bij ons een ruitje intikken. “

Geen van hen sprak een duidelijke behoefte of wens uit om jongeren uit de wijk te betrekken, maar allen gaven wel aan er open voor te staan en er de voordelen van te zien. Drie van hen gaven wel mogelijkheden om te helpen om verbinding te realiseren.

Welke mogelijkheden zijn er om de ondernemers en de jongeren met elkaar te verbinden?

Subvragen die bij deze deelvraag horen:

Welke mogelijkheden zijn er bij Allesbinder om de ondernemers en de jongeren met elkaar te verbinden?

De professional van Allesbinder is van mening dat er mogelijkheden zijn om de ondernemers en de jongeren met elkaar te verbinden. Dit geeft ze met het volgende citaat aan: *“Er is heel veel ruimte dat nog leeg staat op de Honig. Dus qua letterlijk ruimte is er wel mogelijkheid.”* De professional geeft aan dat Allesbinder een link kan zijn om de jongeren en de ondernemers met elkaar te verbinden. Wanneer de jongeren aangeven wat ze willen, is er bij Allesbinder de mogelijkheid om er samen naar te kijken en in gesprek te gaan met de ondernemers om ze met elkaar te verbinden.

Welke mogelijkheden zijn er bij de ondernemers om de ondernemers en de jongeren met elkaar te verbinden?

Van de vijf ondernemers gaven twee ondernemers aan dat er mogelijkheden zijn om de jongeren bij hun eigen onderneming te betrekken.

Bij één onderneming worden er al veel groepslessen voor de jongeren en kinderen gegeven.

Twee ondernemers gaven aan dat er binnen hun eigen onderneming geen mogelijkheid is om de jongeren te betrekken. Binnen de eigen onderneming zijn er geen werkzaamheden die gericht zijn op de jongeren, of de werkzaamheden zijn te gevaarlijk, omdat er bepaalde regels zijn die gelden binnen de onderneming.

Wel gaf een van deze ondernemers aan dat er genoeg plekken vrij zijn op het Honigcomplex waar de jongeren uit de buurt een fysieke plek zouden kunnen krijgen. Wanneer dit mogelijk is, wil deze onderneming een workshop geven om de jongeren te betrekken bij zijn eigen onderneming en de mogelijkheid te geven om binnen te komen kijken.

Drie van de vijf ondervraagde ondernemingen staat er voor open om jongeren te helpen een fysieke plek te realiseren in ruil voor taken of klusjes.

Welke mogelijkheden zijn er bij de sociale professionals uit de wijk om de ondernemers en de jongeren met elkaar te verbinden?

De ondervraagde sociale professional van welzijnsorganisatie Tandem gaf aan dat er bij deze organisatie geen mogelijkheden waren om de ondernemers en de jongeren met elkaar te verbinden. Dit blijkt uit dit citaat: *“Voor Tandem zijn er eigenlijk geen mogelijkheden om jongeren meer bij het Honigcomplex te betrekken. Zij hebben al faciliteiten zoals het jongerencentrum, meidenclub, etc. Wel zouden zij kunnen helpen om contact te krijgen met bewoners uit de wijk.”*

Hoofdstuk 5: Conclusie en discussie

In dit hoofdstuk worden op basis van de resultaten die beschreven zijn in hoofdstuk 4 conclusies getrokken die antwoord geven op de deelvragen. Aan de hand van deze conclusies zijn aanbevelingen en suggesties voor vervolgonderzoek geschreven. Tevens is het onderzoek bediscussieerd.

Wat zijn de wensen en behoeften van de jongeren uit de buurt ten opzichte van betrokkenheid bij het Honigcomplex?

Op basis van de resultaten van het onderzoek kan geconcludeerd worden dat de jongeren van 12 tot 16 jaar behoefte hebben aan een fysieke plek op het Honigcomplex. De jongeren in de buurt vervelen zich en hebben weinig te doen na schooltijd. De jongeren willen iets doen wat leuk en nieuw is. Ze willen een eigen plek waar ze mogen zijn en hebben aangegeven dat ze hierbij ook behoefte hebben aan begeleiding. Ze willen in ruil voor een plek ook klusjes doen voor de ondernemers om een verbinding te leggen met de ondernemers op het Honigcomplex.

De jongeren gaven aan het leuk te vinden om flyers uit te delen of schoon te maken wanneer de ondernemers dit willen. Ook is gebleken dat de opvoeders graag zien dat de jongeren iets te doen hebben. Ze hebben vinden dat voor deze jongeren in de leeftijd van 12 tot 16 jaar weinig te doen is en denken dat de jongeren daar wel behoefte aan hebben.

Wat zijn de wensen en behoeften van de ondernemers ten opzichte van het betrekken van jongeren?

Uit de resultaten is gebleken dat de ondernemers er open voor staan om de jongeren uit de buurt op een positieve manier te betrekken en dat een onderneming daar al mee bezig is. Zij hebben het idee dat de jongeren iets te doen willen hebben, omdat ze zien dat jongeren zich rond het Honigcomplex begeven. De ondernemers hebben aangegeven dat ze graag zien dat de jongeren een eigen plek krijgen op de Honig om zo te voorkomen dat de jongeren in de buurt zich vervelen. Jongeren zouden bij de ondernemingen betrokken kunnen worden door een fysieke plek te krijgen, maar ondernemers wensen dat de jongeren in ruil daarvoor iets terug doen. Dat kan in de vorm van opruimen, schoonmaken en flyers uitdelen en betrekken bij evenementen zodat de jongeren in die leeftijd een verantwoordelijkheid krijgen.

Welke mogelijkheden zijn er om de ondernemers en de jongeren met elkaar te verbinden?

Er kan geconcludeerd worden dat er mogelijkheden zijn om de ondernemers en de jongeren met elkaar te verbinden. Vanuit Allesbinder is er de mogelijkheid om aan de hand van de wensen en behoeften van de jongeren in contact te gaan met de ondernemers en deze met elkaar te verbinden. Ook heeft Allesbinder ieder schooljaar stagiaires van verschillende opleidingen die iets kunnen betekenen in de implementatie. De professional van Allesbinder heeft aangegeven dat er veel ruimte leeg staat op het Honigcomplex en er een mogelijkheid is voor een plek voor de jongeren om zo de ondernemers en jongeren met elkaar te verbinden. Niet alle ondernemers hebben aangegeven een mogelijkheid te hebben bij hun eigen onderneming, maar dat ze als onderneming wel iets willen betekenen voor de jongeren in de buurt. Dit kan in de vorm van een workshop geven voor de jongeren, sponsors of mee helpen om een fysieke plek te creëren. Voor de welzijnsorganisatie Tandem is er geen mogelijkheid om de ondernemers en de jongeren met elkaar te verbinden. Zij geven aan al een jongerencentrum met activiteiten te hebben en geen behoefte te hebben aan verbinding tussen jongeren en het Honigcomplex. Met de antwoorden op de deelvragen kan er een antwoord gegeven worden op de onderzoeksvraag:

Hoe kunnen de jongeren in de leeftijdscategorie van 12 tot 16 jaar uit de straten die zich direct aan het complex bevinden en de ondernemers van het Honigcomplex zich met elkaar verbinden, zodat ze van elkaar kunnen profiteren?

Uit het onderzoek is gebleken dat zowel jongeren, opvoeders als ondernemers open staan voor het realiseren van een fysieke plek op het Honigcomplex. Om de verbinding tussen de jongeren van 12 tot 16 jaar uit de straten direct aan het complex en de ondernemers op het Honigcomplex tot stand te laten komen, zouden jongeren klusjes en taken kunnen doen voor de ondernemers, in ruil voor dat de jongeren daar hun plek mogen hebben. Zo profiteren de jongeren van de ondernemers, maar profiteren de ondernemers ook van de jongeren, omdat zij voor hen taken uitvoeren. Tevens wordt er een beroep gedaan op het verantwoordelijkheidsgevoel van de jongeren en worden zij beloond voor goed gedrag. Zo wordt een goede verstandhouding tussen het Honigcomplex en de jongeren uit de buurt gestimuleerd, waar ook beide partijen van profiteren.

Verbinding literatuur

Uit de literatuurstudie bleek al dat het actief laten participeren van jongeren in hun buurt of wijk vele voordelen kan hebben. De jongeren kunnen vaardigheden aanleren en in een omgeving opgroeien waarin ze zich betrokken voelen, waarbij ze gestimuleerd worden in de ontwikkeling. Vooral bij gezinnen die laag geschoold zijn en een lage sociale status hebben, blijkt dat de jongeren lage startkansen hebben op de arbeidsmarkt en meer kans hebben in een crimineel milieu terecht te komen. Door de jongeren een kans te geven, kunnen problemen voorkomen worden. In het contact met de jongeren is er rekening gehouden met de duur van het gesprek. Ook is er rekening gehouden met het feit dat jongeren in de leeftijd van 12 tot 16 jaar oud zich graag gezien en gehoord voelen, zoals bleek uit de literatuurstudie. Er is naar voren gekomen dat de onderwerpen van dit onderzoek interessant waren voor de jongeren, waardoor de jongeren hun gedachten, wensen en behoeften onder woorden konden brengen.

Tevens bleek uit de literatuurstudie dat de Honigfabriek een belangrijke plaats in heeft genomen voor de oude buurtbewoners en dat zij zich verbonden willen voelen met het Honigcomplex. Uit de gesprekken met de opvoeders en de jongeren in de buurt van de Honig is dat ook naar voren gekomen. De ondernemers die zich gevestigd hebben in het Honigcomplex hebben naast hun eigen activiteiten ook als doelstelling om de leefbaarheid in de wijk en de activiteiten die worden georganiseerd te stimuleren. Dit komt overeen met de resultaten van de gesprekken met de ondernemers. Zij staan er open voor om de jongeren op een positieve manier te betrekken.

Discussie

Doordat bijna geen enkel interview met jongeren of opvoeders is opgenomen, kan de betrouwbaarheid en validiteit in het geding zijn gekomen. De onderzoekers hebben voornamelijk aantekeningen gemaakt, deze zo snel mogelijk verwerkt en er over gereflecteerd, maar ondanks dat dit zo snel mogelijk gebeurd is, zou er ruis kunnen zitten in de resultaten. Aantekeningen zouden iets anders geïnterpreteerd kunnen worden dan daadwerkelijke transcripties. Dit maakt de onderzoeksresultaten minder betrouwbaar dan gewenst.

Het onderzoek is beperkt tot de mensen aan de Lijnbaanstraat en de zijstraten. Niet alle mensen die daar wonen zijn ondervraagd, dus het zou kunnen dat zij die niet ondervraagd zijn, er anders over denken. Het zou daarbij kunnen zijn dat zij die juist wel betrokken wilden worden bij het Honigcomplex daarom mee wilden werken aan het onderzoek, en degenen die daar geen behoefte aan hadden daarom ook geen behoefte hadden om in het onderzoek te participeren. Dat betekent dat het onderzoek dat is uitgevoerd niet helemaal generaliseerbaar is.

Daarentegen is praktijkonderzoek veelal lastig te generaliseren.

Achteraf gezien, had er al direct aandacht moeten worden besteed aan het contact leggen met de bewoners uit de buurt. Gaandeweg werd ontdekt dat met bewoners uit deze wijk een band opgebouwd moet worden en dat zij niet snel mensen van 'buiten' vertrouwen. Ook steken zij niet graag energie in het participeren in een onderzoek wanneer zij niet zelf het profijt er van in zien. Wanneer er eerder in het onderzoeksproces al aandacht was besteed aan het leggen van het contact met de buurtbewoners, waren er misschien meerdere participanten beschikbaar geweest en hadden zij wellicht meer open gestaan voor het opnemen van de interviews. Helaas is er in dit onderzoek geen tijd geweest om te werken aan een goede verstandhouding met de participanten, waardoor misschien meer betrouwbare onderzoeksresultaten zijn misgelopen. Gelukkig is hier goed op geanticipeerd door alsnog dicht aan te sluiten bij de beleveniswereld van de bewoners uit de buurt, door met koffie, thee en wat lekkers in hun buurt te gaan zitten en mensen te vragen om aan te schuiven. Hierdoor is toch nog contact gelegd met de buurt en kon het onderzoek worden uitgevoerd.

Wat nog niet is onderzocht, is of het realiseren van een fysieke plek voor de jongeren uit de Lijnbaanstraat en omliggende straten ook daadwerkelijk haalbaar is op langere termijn.

Onduidelijk is of jongeren uit de buurt tussen de 12 en 16 jaar hun eigen fysieke plek kunnen onderhouden. Ook is nog niet duidelijk of dit gedragsverandering bij de jongeren uit de wijk stimuleert en of het ook daadwerkelijk zorgt voor een betere verstandhouding en verbinding.

Suggesties vervolgonderzoek

In een vervolgonderzoek zou de haalbaarheid en realiseerbaarheid van de fysieke plek op langere termijn onderzocht kunnen worden. Tevens zou onderzocht kunnen worden of de fysieke plek daadwerkelijk voor een betere verstandhouding tussen buurtbewoners en ondernemers van het Honigcomplex zorgt. Wordt er door het realiseren van een fysieke plek voor jongeren ook daadwerkelijk voor verbinding gezorgd tussen de jongeren uit de buurt en het Honigcomplex? Door middel van een tevredenheidsonderzoek onder ondernemers en buurtbewoners kan dit onderzocht worden.

Aanbevelingen

Uit het onderzoek is gebleken dat er onder de jongeren uit de buurt behoefte is aan een fysieke plek op het Honigcomplex, waar zij hun eigen plekje van kunnen maken. Tevens is gebleken dat er volgens ondernemers mogelijkheden zijn om deze fysieke plek waar te maken. Zij kunnen zich voorstellen dat de jongeren minder kattenkwaad uithalen en zich meer betrokken voelen met het Honigcomplex wanneer zij hun eigen plek kunnen inrichten daar. Er zitten echter wel enkele voorwaarden aan: Deze plek moet niet voor overlast zorgen en de jongeren moeten hun plek (grotendeels) zelf kunnen onderhouden.

Daarom wordt aanbevolen om de jongeren in gesprek te laten gaan met de beheerder van het Honigcomplex over de invulling van de fysieke plek. De jongeren hebben hier al ideeën over. Belangrijk is dat er goede afspraken gemaakt worden met de jongeren over de invulling en het onderhoud. Onder leiding van stagiaires van Allesbinder kan samen met de jongeren en de beheerder van het Honigcomplex gebrainstormd worden over de invulling. Afspraken en contact moeten worden vastgelegd en er moet een verantwoordelijke professional aangewezen worden, die de verantwoordelijkheid draagt voor het verloop van het proces en zorgt dat de plek binnen ieders wensen blijft. Aanbevolen wordt om met regelmaat evaluaties te plannen met alle betrokkenen.

Ook afstemming met jongerenwerkers van welzijnsorganisatie Tandem wordt aanbevolen. Het is niet de bedoeling dat de jongerenplek op het Honigcomplex in de weg zal staan van het jongerencentrum van Tandem. Wellicht zouden zij er wel hun voordeel uit kunnen halen doordat zij middels deze plek jongeren kunnen ontmoeten die nog niet bij hen bekend zijn.

Literatuurlijst

Berg-le Clercq, T. (2012, december). *Wat werkt bij overlast?* Geraadpleegd op 16 februari 2016, van [http://www.nji.nl/nl/\(311053\)-nji-dossierDownloads-Wat_werkt_overlast.pdf](http://www.nji.nl/nl/(311053)-nji-dossierDownloads-Wat_werkt_overlast.pdf)

Bobbink, L., Degen-Nijeboer, H., Geurts, E., Pelzer, M. & Woudenberg J. (2012). *Narratief! Wablief?. Ieder zijn eigen verhaal* (1ste druk). Geraadpleegd op 14 september 2015, van https://www.han.nl/onderzoek/werkveld/onderwerpen/narratief-onderzoek-en-we/attachments/29934_kookboek_definitief.pdf

Bolt, A. & Wekke, I. van der. (2012). *Dit is mijn leven vriend. Begeleiden van jongeren in de straatcultuur*. Amsterdam: SWP.

Coutinho. (geen datum). *Het spiraalmodel van Korthagen: reflecteren in stappen*. Geraadpleegd op 4 april 2016, van http://www.coutinho.nl/fileadmin/documenten/kwaliteitmetbeleid/extra_info/H3/Extra_info_H3_spiraamodel_korthagen.pdf

Delfos, M.F. (2011). *Ik heb ook wat te vertellen: Communiceren met pubers en adolescenten* (7^e druk). Amsterdam: SWP.

Dingemanse, K. (2015). *Soorten interviews*. Geraadpleegd op 29 februari 2016, van <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/soorten-interviews/#semigestructureerd>

DTO. (2015). *Honigcomplex Nijmegen ontstaansgeschiedenis*. Gedownload op 6 maart 2016, van http://dto.nu/downloads/DTO-College-2015_Honigcomplex_Ontstaan.pdf

Eldering, L. (2011). *Cultuur en opvoeding* (6de herziene druk). Rotterdam: Lemniscaat.

Gemeente Nijmegen. (z.d.). *Biezen met o.a. Waterkwartier*. Geraadpleegd op 21 maart 2016, van <http://www2.nijmegen.nl/wonen/Wijken/nijmegen-oud-west/Biezen>

Gemeente Nijmegen. (z.d.). *Rondje Oud-West*. Gedownload op 4 maart 2016, van http://www2.nijmegen.nl/mmbase/attachments/423415/Rondje_Oud_West2e.pdf

Gemeente Nijmegen. (2009). *Stads- en wijkmonitor: Deelrapportage Oud-West*. Gedownload op 8 maart 2016, van http://www.nijmegen.nl/rapportenzoeker/Docs/Stads-en_Wijkmonitor_2009_deel_Wijk.pdf

Gemeente Nijmegen. (2014). *Stadsmonitor*. Gedownload op 8 maart 2016, van http://www.nijmegen.nl/rapportenzoeker/Docs/Stadsmonitor%20jan2014_BEVOLKING_update%20jan2015.pdf

Honigcomplex. (z.d.). *Nieuwe hotspot aan de waal*. Geraadpleegd op 15 februari 2016, van <http://honigcomplex.nl/images/Honigcomplex-folder3-WEB-deborah.jpg>

IBDO. (z.d.). *Burgerparticipatie*. Geraadpleegd op 1 maart 2016, van <http://ikbendeoverheid.nl/burgerparticipatie/>

Migchelbrink, F. (2009). *Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn* (14e druk). Amsterdam: SWP.

NJI. (z.d.). *Jeugdparticipatie*. Geraadpleegd op 29 februari 2016, van http://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Jeugdpraticipatie_Reader_Structurele_Participatie-2007.pdf

NJI. (z.d.). *Normale ontwikkeling*. Geraadpleegd op 28 februari 2016, van <http://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Normale-ontwikkeling-pdftekst.pdf>

Luitjes, M. & Zeeuw- Jans, I. de. (2011). *Ontwikkeling in de groep. Groepsdynamica bij kinderen en jongeren*. Bussum: Coutinho.

Renkens, J., Overbeek, N. & Gootzen, M. (2015). *Omgaan met Narratieve en andere kwalitatieve data*. Gedownload op 21 maart 2016, van https://online.han.nl/sites/8-ISS-PDG-ADPk/DM/OI3/Documenten%20OI/Omgaan_met_narratieve_data_OIN3_2015.pdf.

Rijksoverheid. (z.d.). *Crisis- en herstelwet*. Geraadpleegd op 8 maart 2016, <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/omgevingswet/inhoud/crisis-en-herstelwet>

Van der Donk, C. & Van Lanen, B. (2011). *Praktijkonderzoek in zorg en welzijn* (1ste druk). Bussum: Coutinho.

Verwey-Jonker. (2005). *Jeugdparticipatiebeleid. Wat levert het op?*. Geraadpleegd op 6 maart 2016, van http://www.verwey-jonker.nl/doc/jeugd/D7152370_publ_def.pdf

---

Bijlagen

Bijlage 1: Onderzoeksopzet

Onderdeel	Wie of wat?	Hoe? Dataverzamelmethode	Waarom? Wat is de reden?
Aanleiding	Gesprek opdrachtgever	Gesprek	Om te achterhalen wat de vraag is om onderzoek naar te doen
Wat is de vraag? (Vraaganalyse)	Gesprek jongerenwerker, ondernemers, jongeren, opvoeders	Vrijblijvende gesprekken met jongerenwerker van Tandem Oud-West, ondernemers Honigcomplex en jongeren en opvoeders uit de buurt	Om een duidelijker beeld te vormen van de vraag en voor wie het een vraag is.
Literatuuronderzoek	Internet en boeken	Literatuuronderzoek	Om de begrippen die in het probleem voorkomen te ondersteunen met literatuur. Om meer informatie te verkrijgen over de vraag, de omgeving, de doelgroep en het onderwerp.
Onderzoeksmethoden	semi-gestructureerde	Narratieve, semi-gestructureerde	Om samen met jongeren, opvoeders

	interviews	interviews met jongeren uit de buurt	en ondernemers te kijken wat hun behoeften, wensen en mogelijkheden zijn met betrekking tot betrokkenheid van jongeren op het Honigcomplex
	gestructureerde vraaggesprekken	Narratieve, semi-gestructureerde interviews met opvoeders van de jongeren uit de buurt Korte gestructureerde vraaggesprekken met ondernemers en sociale professionals	Kijken wat de wensen en behoeften zijn van de ondernemers op het Honigcomplex, de sociale professionals en wat voor mogelijkheden er zijn voor de jongeren bij het Honigcomplex

Bijlage 2: Interviewgide jongeren

Interviewgide voor de jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 16 jaar in de buurt rondom het Honigcomplex (Lijnbaanstraat)

Introduceer het gesprek met de onderstaande informatie en vragen. Houd de aangegeven volgorde aan.	
Intro	Wij zijn blij dat je deel wilt nemen aan dit onderzoek en interview en hiervoor de tijd hebt genomen. Als het goed is, ben je kort geïnformeerd en weet je wat het doel van het gesprek is. Klopt dat? Heb je nog vragen hierover?
Topics aangeven	Geef de thema's aan waar het in het interview over gaat: § Behoeft § Wensen § Mogelijkheden
Uitleg over het doel van het onderzoek:	We willen een gesprek met je voeren in de vorm van een interview. Dit om erachter te komen wat de jongeren in de leeftijd van 12 tot 16 jaar belangrijk vinden en wat ze nodig hebben in de wijk. Deze interviews worden bij meerdere jongeren gehouden. Als duidelijk is wat deze leeftijdsgroep belangrijk vindt en nodig heeft, kan er in de toekomst aansluiting worden gezocht. Dit kan gedaan worden door de jongeren te betrekken bij het Honigcomplex. Je verhaal is belangrijk bij dit onderzoek. Wij zullen vooral naar jou luisteren.
Aangeven dat de gegevens anoniem en vertrouwelijk worden verwerkt	Bij het uitwerken van de gegevens wordt je naam niet genoemd. Zo kan niemand achterhalen wat je gezegd hebt. De dingen die je ons vertelt zullen alleen voor dit project worden gebruikt.

Als de respondent wil stoppen	Als je tijdens het interview besluit dat je niet meer verder wilt, dan kun je dat aangeven. Wij stoppen dan met het interview.
Vertellen dat het gesprek op band wordt opgenomen	We hebben een bandrecorder bij ons zodat dit gesprek kan worden opgenomen. Dit zorgt er ook voor dat wij nu niet veel hoeven op te schrijven. Het zal later namelijk worden uitgeschreven. Vanuit de wet is voorgeschreven dat we je om toestemming moeten vragen als we gebruikmaken van een bandrecorder. Daarom vraag ik je zo meteen, als de band loopt, of je toestemming geeft dat dit gesprek wordt opgenomen op band. Vind je het goed dat dit gesprek wordt opgenomen op band?
Uitleggen waarom er een interviewer en ondersteuner is	Wij zijn met twee personen gekomen. Ik zal het interview met je voeren. De andere student zorgt ervoor dat het gesprek wordt opgenomen zodat wij dit later kunnen afluisteren.

Introducerende vragen	
Hoe lang woon je al in deze buurt?	Wat is de reden dat je zo lang hier woont? Hoe vind je het hier wonen?
Kun je een gemiddelde dag in gedachten nemen en beschrijven wat je zoal doet in de buurt?	Wat doe je nog meer? Dat is interessant, kun je daar iets meer over vertellen? <i>Deze vraag kan ook later in het interview gebruikt worden.</i> Kom je weleens bij het Honigcomplex? Zo ja, wat doe je dan zoal daar? <i>Alternatieven:</i>

	§ Je noemt (...), kun je dat toelichten? § Je hebt net (...) gezegd. Kun je dat verduidelijken? § Het is mij opgevallen dat (...). Wat bedoel je daarmee? § Wat zijn jouw ervaringen daarbij? <i>Alternatieven:</i> § Wat voor gevoel geeft je dat? § Hoe denk jij daarover? § Wat vind jij daarvan?
Controlerende vraag	Heb ik het goed begrepen dat.... ?
Vragen die je kunt stellen over behoefte, wensen en mogelijkheden (de topics)	
<u>Behoefte</u> Waar hebben de jongeren in de leeftijdscategorie van 12 t/m 16 jaar volgens jou behoefte aan?	Kun je daar wat meer over vertellen? Wat zou jij leuk vinden om te doen? <i>Alternatieven</i> § Wat heb je nodig? § Hoe komt dat? § Wat zou er in de loop van de jaren volgens jou veranderd kunnen worden? <i>Afsluitende vraag:</i> § Heb ik het goed begrepen dat ...?
<u>Wensen</u> Welke wensen heb jij voor de toekomst?	Kun je daar meer over vertellen? Alternatieve vragen Wat is volgens jou voor de jongeren belangrijk om hun vrije tijd te vullen?

	Maak je gebruik, of heb je in het verleden gebruikgemaakt van bepaalde activiteiten op het Honigcomplex? Zo ja, wat vond je er leuk aan? Zo nee, zou je daar gebruik van willen maken? · Welke activiteiten zou je wel leuk vinden om te doen? · Wat kan het Honigcomplex voor de jongeren betekenen? · Wat vind jij het belangrijkste? Afsluitende vraag § Hoe zie jij het ideale Honigcomplex? § Als je het voor het zeggen had, wat zou jij dan veranderen? Alternatieven · Ben je hier tevreden over? · Waar ben je niet tevreden over? · Hoe komt dat? · Wat zou jij nog in de wijk willen hebben?
<u>Mogelijkheden</u>	Wat voor mogelijkheden zijn er voor jou om je met de ondernemers te verbinden? Waar kan jij als jongere profijt van hebben? Wat kan jou bijdrage zijn in de buurt? · <i>Welke bijdrage lever jij zelf in de wijk?</i>
Afsluiting interview	Wil jij nog iets toevoegen aan dit gesprek? Zijn er nog dingen die niet aan bod zijn gekomen in het gesprek maar die jij wel belangrijk vindt? Wat vond je zelf van het interview?
Uitleggen wat het vervolg zal zijn	Dit interview zal letterlijk uitgetypt worden. Daarna zal het uitgetypte interview gebruikt worden tot kernpunten te komen. Deze kernpunten worden vergeleken met de kernpunten die wij halen uit de andere interviews die wij houden.

Bedanken voor het interview	Ik wil je graag bedanken voor de tijd en je deelname aan het interview. Ik hoop dat je het gevoel hebt dat je jouw verhaal hebt kunnen vertellen en dat er naar jouw verhaal is geluisterd.
Een telefoonnummer achterlaten voor als er nog vragen zijn	Als je nog vragen hebt, kun je met die vragen bij ons terecht. We laten onze nummers achter.

Bijlage 3 : Vraaggesprek opvoeders

Vragen ter geheugensteun tijdens het vraaggesprek met opvoeders

Wat zijn de wensen en behoeften van de jongeren in deze buurt?

- Wat hebben de jongeren in deze buurt nodig?
- Hoe kunnen de jongeren betrokken worden op het Honigcomplex?
- Hoe worden de jongeren tussen de 12 en 16 op dit moment betrokken bij het Honigcomplex?

Bijlage 4: Vraaggesprek ondernemers

Vragen ter geheugensteun tijdens het vraaggesprek met ondernemers

Wat is de reden geweest om als ondernemer te vestigen in het Honigcomplex?

Hoe is het contact met de buurtbewoners?

- Wat zijn jullie wensen als ondernemers voor het betrekken van jongeren die hier in de buurt wonen?
- Hebben jullie behoefte aan om de jongeren bij het Honigcomplex te betrekken?
- Welke mogelijkheden zijn er voor jullie als ondernemer om met de jongeren te verbinden?
- Welke mogelijkheden zijn er voor de jongeren om zich te verbinden met de ondernemers?
- Denk je dat jullie profijt van elkaar kunnen hebben?

Bijlage 5: Interviewgide professional Allesbinder

Introduceer het gesprek met de onderstaande informatie en vragen. Houd de aangegeven volgorde aan.	
Intro	Wij zijn blij dat je deel wilt nemen aan dit onderzoek en interview en hiervoor de tijd hebt genomen. Als het goed is, ben je kort geïnformeerd en weet je wat het doel van het gesprek is. Klopt dat? Heb je nog vragen hierover?
Topics aangeven	Geef de thema's aan waar het in het interview over gaat: § Behoeft § Wensen
Uitleg over het doel van het onderzoek:	We willen met je een gesprek voeren in de vorm van een interview. Dit om erachter te komen wat de jongeren en hun opvoeders in de leeftijd van 12 t/m 16 jaar belangrijk vinden en wat ze nodig hebben in de buurt. Deze interviews worden bij meerdere mensen gehouden. Als duidelijk is wat deze leeftijdsgroep belangrijk vindt en nodig heeft, kan er in de toekomst aansluiting worden gezocht. Dit door de jongeren te betrekken bij het Honigcomplex. Je verhaal is belangrijk bij dit onderzoek. Wij zullen vooral naar jou luisteren.
Aangeven dat de gegevens anoniem en vertrouwelijk worden verwerkt	Bij het uitwerken van de gegevens wordt je naam niet genoemd. Zo kan niemand achterhalen wat je gezegd hebt. De dingen die je ons vertelt zullen alleen voor dit project worden gebruikt.

Als de respondent wil stoppen	Als je tijdens het interview besluit dat je niet meer verder wilt, dan kun je dat aangeven. Wij stoppen dan met het interview.
Vertellen dat	We hebben een bandrecorder bij ons zodat dit gesprek kan worden

het gesprek op band wordt opgenomen	opgenomen. Dit zorgt er ook voor dat wij nu niet veel hoeven op te schrijven. Het zal later namelijk worden uitgeschreven. Vanuit de wet is voorgeschreven dat we je om toestemming moeten vragen als we gebruikmaken van een bandrecorder. Daarom vraag ik je zo meteen, als de band loopt, of je toestemming geeft dat dit gesprek wordt opgenomen op band. Vind je het goed dat dit gesprek wordt opgenomen op band?
Uitleggen waarom er een interviewer en ondersteuner is	Wij zijn met twee personen gekomen. Ik zal het interview met je voeren. De andere student zorgt ervoor dat het gesprek wordt opgenomen zodat wij dit later kunnen afluisteren.

Introducerende vragen	
Hoe lang woon je al in deze buurt?	Wat is de reden dat je zo lang hier woont? Hoe vind je het hier wonen?
Kun je een gemiddelde dag in gedachten nemen en beschrijven wat je dan zoal doet in de wijk?	Wat doe je nog meer? Dat is interessant, kun je daar iets meer over vertellen? Deze vraag kan ook later in het interview gebruikt worden. Kom je weleens bij het Honigcomplex? Zo ja, wat doe je dan zoal daar? <i>Alternatieven:</i> § Je noemt (...), kun je dat toelichten? § Je hebt net (...) gezegd. Kun je dat verduidelijken? § Het is mij opgevallen dat (...). Wat bedoel je daarmee? § Wat zijn jouw ervaringen daarbij? <i>Alternatieven:</i> § Wat voor gevoel geeft je dat? § Hoe denk jij daarover? § Wat vind jij daarvan?

Controlerende vraag	Heb ik het goed begrepen dat.... ?

Vragen die je kunt stellen over behoefte, wensen en mogelijkheden (de topics)	
<u>Behoefte</u> Waar hebben de jongeren in de leeftijdscategorie van 12 t/m 16 jaar volgens jou behoefte aan?	Kun je daar wat meer over vertellen? <i>Alternatieven</i> § Hoe komt dat? § Wat heb je nodig? § Wat zou er in de loop van de jaren veranderd kunnen worden? <i>Afsluitende vraag:</i> § Heb ik het goed begrepen dat ...?

<u>Wensen</u>	Kun je daar meer over vertellen <i>Alternatieve vragen</i> · Wat is volgens jou voor de jongeren belangrijk om hun vrije tijd te vullen? · Maak je gebruik, of heb je in het verleden gebruikgemaakt met je kinderen van bepaalde activiteiten op het Honigcomplex? · Zo ja, wat vond je er leuk aan? Wat vonden de kinderen leuk? · Zo nee, zou je daar gebruik van willen maken? · Welke activiteiten zou je wel leuk vinden om te doen? · Wat kan het Honigcomplex voor de jongeren betekenen? · Wat vind jij het belangrijkste? <i>Afsluitende vraag</i> § Hoe zie jij het ideale Honigcomplex? § Als je het voor het zeggen had, wat zou jij dan veranderen? <i>Alternatieven</i> · Ben je hier tevreden over?

	· Waar ben je niet tevreden over? · Hoe komt dat? · Wat zou jij nog bij het honigcomplex willen hebben? · Welke bijdrage lever jij zelf in de wijk?
Afsluiting interview	Wil jij nog iets toevoegen aan dit gesprek? Zijn er nog dingen die niet aan bod zijn gekomen in het gesprek maar die jij wel belangrijk vindt? Wat vond je zelf van het interview?
Uitleggen wat het vervolg zal zijn	Dit interview zal letterlijk uitgetypt worden. Dit zal naar je opgestuurd worden zodat je kunt controleren of het klopt. Daarna zal het uitgetypte interview gebruikt worden tot kernpunten te komen. Deze kernpunten worden vergeleken met de kernpunten die wij halen uit de andere interviews die wij houden.
Bedanken voor het interview	Ik wil je graag bedanken voor de tijd en je deelname aan het interview. Ik hoop dat je het gevoel hebt dat je jouw verhaal hebt kunnen vertellen en dat er naar jouw verhaal is geluisterd.
Een telefoonnummer achterlaten voor als er nog vragen zijn	Als je nog vragen hebt, kun je met die vragen bij ons terecht. We laten onze nummers achter.

Bijlage 6: Interviewgide professional Tandem

Introduceer het gesprek met de onderstaande informatie en vragen.	
Intro	Wij zijn blij dat je deel wilt nemen aan dit onderzoek en interview en hiervoor de tijd hebt genomen. Als het goed is, ben je kort geïnformeerd en weet je wat het doel van het gesprek is. Klopt dat? Heb je nog vragen hierover?
Topics aangeven	Geef de thema's aan waar het in het interview over gaat: Opbouwwerker De wijk Oud-West De Lijnbaanstraat Wensen Behoeften Mogelijkheden
Uitleg over het doel van het onderzoek:	We willen een gesprek met je voeren in de vorm van een interview. Dit om erachter te komen hoe jij als opbouwwerker denkt over het betrekken van de jongeren in de leeftijd van 12 t/m 16 jaar, die dicht bij het Honigcomplex wonen
Aangeven dat de gegevens anoniem en vertrouwelijk worden verwerkt	Bij het uitwerken van de gegevens wordt je naam niet genoemd. Zo kan niemand achterhalen wat je gezegd hebt. De dingen die je ons vertelt zullen alleen voor dit project worden gebruikt.
Als de respondent wil stoppen	Als je tijdens het interview besluit dat je niet meer verder wilt, dan kun je dat aangeven. Wij stoppen dan met het interview.

Vertellen dat het gesprek op band wordt opgenomen	We hebben een bandrecorder bij ons zodat dit gesprek kan worden opgenomen. Dit zorgt er ook voor dat wij nu niet veel hoeven op te schrijven. Het zal later namelijk worden uitgeschreven. Vanuit de wet is voorgeschreven dat we je om toestemming moeten vragen als we gebruikmaken van een bandrecorder. Daarom vraag ik je zo meteen, als de band loopt, of je toestemming geeft dat dit gesprek wordt opgenomen op band. Vind je het goed dat dit gesprek wordt opgenomen op band?
Introducerende vragen	
Opbouwwerker	Wat doe je als opbouwwerker? Hoe is het om opbouwwerker te zijn in de wijk Nijmegen Oud-West?
Vragen die je kunt stellen over de topics	

Lijnbaanstraat	Kom je veel in contact met de mensen uit de buurt rondom het Honigcomplex (Lijnbaanstraat)? Wat kun je vertellen over de mensen die in de Lijnbaanstraat wonen? Wat kun je vertellen over de jongeren die in de Lijnbaanstraat wonen? Hoe benader jij deze mensen? Hoe zou je ons aanraden deze mensen te benaderen? Wie zou daar voor ons nog iets in kunnen betekenen volgens jou?

Wensen	Welke wensen hebben jongeren volgens jou wanneer het gaat om betrokkenheid bij het Honigcomplex? Welke wensen heb jij als opbouwwerker in de wijk wanneer het gaat om betrokkenheid bij het Honigcomplex?
Behoeften	Welke behoeften hebben jongeren volgens jou wanneer het gaat om betrokkenheid bij het Honigcomplex? Welke behoeften heb jij als opbouwwerker in de wijk wanneer het gaat om betrokkenheid bij het Honigcomplex? Behoeften ondernemers Honigcomplex?
Mogelijkheden	Welke mogelijkheden zijn er bij professionals in de wijk wanneer het gaat om betrokkenheid bij het Honigcomplex? Welke mogelijkheden zijn er bij Tandem/ heb jij wanneer het gaat om betrokkenheid bij het Honigcomplex? Mogelijkheden bij het Honigcomplex?
Afsluiting interview	Wil jij nog iets toevoegen aan dit gesprek? Zijn er nog dingen die niet aan bod zijn gekomen in het gesprek maar die jij wel belangrijk vindt? Wat vond je zelf van het interview?
Bedanken voor het interview	Ik wil je graag bedanken voor de tijd en je deelname aan het interview. Ik hoop dat je het gevoel hebt dat je jouw verhaal hebt kunnen vertellen en dat er naar jouw verhaal is geluisterd.

Een telefoonnummer achterlaten voor als er nog vragen zijn	Als je nog vragen hebt, kun je met die vragen bij ons terecht. We laten onze nummers achter.

Bijlage 7: Tijdsplanning

<u>Wanneer?</u>	<u>Wat?</u>
15 februari 2016	eerste gesprek opdrachtgever en begeleider
week 9	literatuuronderzoek klaar, interviewguide opzet
29 februari 2016	oriënterend gesprek jongerenwerker Tandem
week 9	probleemanalyse klaar
week 10	onderzoeksmethoden klaar
8 maart 2016	gesprek medewerker Portaal over benadering eventuele participanten onderzoek
10 maart 2016	deadline: plan van aanpak inleveren
week 11	• Bellen of aanspreken eventuele participanten onderzoek • interview opzet af en feedback vragen
week 12	participanten benaderen voor onderzoek geluidsopname-apparatuur reserveren uitvoeren interviews en vraaggesprekken ondernemers
week 13	uitvoeren interviews/beantwoorden deelvragen
29 maart 2016	afspraak opbouwwerker Tandem
week 14	uitvoeren interviews/beantwoorden deelvragen
week 15	interviews uitschrijven en beantwoorden van de deelvragen
week 16	interviews uitschrijven en analyseren
week 17	onderzoekresultaten beschrijven
week 18	conclusie onderzoek en implementatieplan

week 19: 9 mei 2016	concept onderzoeksrapport af en inleveren implementatieplan
week 20 & 21	feedback concept onderzoeksrapport toepassen onderzoeksrapport voltooien implementatieplan en product uitwerken
30 mei 2016	definitief onderzoeksrapport inleveren